

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกรณีศึกษา

ตอนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตอนที่ 3 กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน

ตอนที่ 4 พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ตอนที่ 1 ภูมิหลังของกรณีศึกษา

กรณีศึกษาที่ 1 เป็นครูผู้สอน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่มีความสนใจการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ครูนิรันดร(นามสมมติ) มีถิ่นกำเนิดในจังหวัดแห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นคนที่มีความใฝ่ฝันตั้งแต่เริ่มเรียนระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนประจำหมู่บ้านว่าต้องการที่จะประกอบอาชีพเป็นครูสอนหนังสือ เพราะว่าครูมีความประทับใจและมีต้นแบบอาชีพนี้เป็นอย่างดี คือ คุณพ่อของครูเอง

“ตอนเป็นเด็กที่ชอบเล่นเป็นครูกับที่ ๆ น้อง ๆ
เพราะว่าพากันอยากเป็นครูที่ดี สอนสนุก
เหมือนพ่อ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค 40

“พ่อเป็นคนที่สอนสนุก เด็ก ๆ ชอบ ตอนนี้อยู่
บ้านยังเห็นพ่อเป็นครูของพวกเขาเหมือนเดิม มี
อะไรก็มาปรึกษา ตอนนั้นเป็นภาพที่ชอบอยาก
เป็นครูสอนเด็ก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค 40

ส่วนการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ครูนิรันดรจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนประจำจังหวัด เป็นช่วงชีวิตที่ครูนิรันดรใช้เป็นบทเรียนที่สำคัญที่สอนให้เป็นคนสู้ อดทนต่อความยากลำบากและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะว่าในช่วงนี้ครูกับพี่น้องเรียนพร้อมกันหลายคน ครูและพี่ชายต้องอาศัยวัดและข้าวกันบาตรเป็นอาหารเนื่องเพราะว่า รายได้ของพ่อและแม่ไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่าย

“ตอนเรียนที่มัธยมประจำจังหวัด ชาติสุดท้าย เพราะว่าเรียนพร้อมกันหลายคน พ่อพาไปฝากอาศัยที่วัด ส่วนที่ผู้หญิงพ่อก็เช่าหอพักให้อยู่”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 23 ธ.ค 40

“เป็นบทเรียนชีวิตที่ดีมาก เพราะสอนให้ที่อดทนต่อทุกอย่าง เพราะอยู่วัดเราต้องทำงานแข่งกับเวลา ตอนเช้ากว่าจะได้ไปโรงเรียนต้องรอให้พระฉันเสร็จเราถึงได้ทานข้าว ต้องล้างถ้วยชามให้เสร็จก่อนไปเรียน ตอนเย็นต้องรีบกลับมาทำความสะอาดกุฏิ พอเรามาทำงานสิ่งเหล่านี้ก็คิดตัวเรา เพราะน้องคิดดู ที่อยู่วัด 5 ปีก่อนไปเรียนที่ขอนแก่น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 31 ธ.ค 40

“เป็นเด็กวัดคอนเรียนมัธยม สอนลูกได้มาก ทั้งความขยัน อดทน ทั้งความมีวินัย”

สัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัวกรณีศึกษาที่ 1 4 ม.ค 41

การศึกษาในระดับปริญญาตรี ครูนิรันดรสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ ช่วงนี้เป็นช่วงที่ครูนิรันดรเล่นกิจกรรมอย่างเต็มที่ เนื่องจากเป็นช่วงที่ไม่ต้องกังวลกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการศึกษา เพราะว่าครูนิรันดรขอทุนเรียนดีจากมหาวิทยาลัย และใช้เวลาว่างในช่วงวันหยุดสอนพิเศษ ประกอบกับ พี่ ๆ สำเร็จการศึกษาแล้วและประกอบอาชีพกัน 2 คน จึงช่วยกันแบ่งเบาภาระของพ่อแม่และช่วยกันส่งเสียครูและน้อง ๆ ที่

กำลังเรียนในระดับมัธยมศึกษาในขณะนั้นได้ จากการร่วมกิจกรรมของชมรมทำให้ครูได้เห็น ปัญหาของนักเรียนตามชนบทห่างไกล การสนับสนุนของทางราชการไม่เพียงพอกับความ ต้องการ ทำให้ครูนิรันคร์เกิดความมุ่งมั่นในการรับราชการครูเพื่อช่วยเหลือนักเรียนยิ่งขึ้น

“ช่วงที่เรียนที่ขอนแก่น ที่เล่นกิจกรรมอย่างเต็มที่ ออกค่ายที่ไหนที่ก็ไป โดยเฉพาะค่ายตามโรงเรียนดินทุรกันดาร ทำให้ที่อิงอยากเป็นครูมากขึ้น อย่างน้อยก็ช่วยคนบ้านเราด้วยกัน ให้อ่านออกเขียนได้ เพราะส่วนมากที่เห็น นักเรียนจะอ่านหนังสือไม่ได้ เขียนไม่ได้ ครูไม่ครบตามจำนวนชั้นเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 23 ธ.ค 40

“ตอนเรียนที่ขอนแก่น ที่เป็นครูแล้ว 2 คน แล้วก็กองทุนของทางมหาวิทยาลัย ก็ช่วยกันส่งน้องเรียน ช่วยพ่อแม่ได้อีกทาง เพราะพ่อที่ตอนเกษียณก็ได้เงินเดือนนิดเดียว แม่ก็ขายของชำช่วยกัน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 30 ธ.ค 40

ครูนิรันคร์เริ่มรับราชการครูครั้งที่โรงเรียนขนาดเล็กแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อปี พ.ศ. 2520 และรับราชการที่โรงเรียนแสนสุข (นามสมมติ) เมื่อปี พ.ศ. 2530 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ด้วยความขยันและความเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ครูนิรันคร์จึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 พร้อม ๆ กับ การที่ปฏิบัติงานจนสามารถมีผลงานเป็นครูดีเด่นอันดับที่ 3 ของอำเภอในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเมื่อ ปี 2538

“ที่ได้ผลงานระดับ 7 เมื่อปี 38 พร้อมกับการได้เป็นครูดีเด่นระดับ 3 เหนืออื่นกว่าจะได้แต่ก็เกิดความภูมิใจเพราะเป็นน้ำพักน้ำแรงของเรา เป็นสิ่งที่เราจะให้กับเด็กได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค 40

“ผลงานที่ส่งเป็นการรวบรวมลักษณะปัญหาที่
ได้จากการสอน วิธีการแก้ปัญหา การใช้สื่อการ
สอนในการแก้ไขแต่ละปัญหา”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค 40

“อาจารย์เขายัน เอาใจใส่นักเรียนดี งานที่ส่ง
ขอผลงานระดับ 7 เป็นงานที่อาจารย์ได้จากชั้น
เรียน เป็นการรวบรวมปัญหาที่เกิดจากเด็ก แนว
แก้ไข รวมทั้งสื่อที่อาจารย์ใช้”

สัมภาษณ์ผู้บริหารกรณีศึกษาที่ 1 24 ธ.ค 40

ตลอดระยะเวลา 20 ปีของอาชีพรับราชการครูสายผู้สอน ครูนิรันครได้รับการยอมรับใน
ความสำเร็จในการปฏิบัติงานในอาชีพครู ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ประวัติการทำงานของครูนิรันคร

พ.ศ.	ตำแหน่ง/ หน้าที่
2520	สำเร็จการศึกษา ศศ.บ (วิทยาศาสตร์) รับราชการครูสายผู้สอน
2523	เป็นครูสายผู้สอน ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4
2528	เป็นครูสายผู้สอน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5
2535	เป็นครูดีเด่นสายผู้สอนอันดับที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ ระดับ กลุ่มโรงเรียน
2538	เป็นครูดีเด่นสายผู้สอนอันดับที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับอำเภอ และได้รับตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7

ครูนิรันครปฏิบัติงานในโรงเรียนบ้านแสนสุข ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ท่ามกลางชุมชนและ
สถานที่ราชการคือ ด้านหน้าติดกับตลาดสุขาภิบาลอำเภอ ด้านทิศเหนือติดกับสถานีตำรวจและ
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ด้านตะวันตกติดกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

ลักษณะชุมชนสุขภาพภิบาลแห่งนี้ เป็นชุมชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีและมีความอุดมสมบูรณ์ เพราะประชาชนโดยทั่วไปประกอบอาชีพค้าขาย รองลงมาคือ ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่สำคัญคือ ทำไร่ข้าวโพด ทำนา ปลูกถั่วลิสง และรับจ้างทั่วไป (สัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และจากทะเบียนประวัตินักเรียน)

โรงเรียนบ้านแสนสุข เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนรวม 914 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 403 คน นักเรียนหญิง 511 คน มีครูประจำการจำนวน 61 คน เป็นหญิง 46 คน เป็นชาย 15 คน ภูมิการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 1 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 60 คน โดยในจำนวน 60 คน กำลังศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา 3 คน นักการศึกษาโรงเรียน 8 คน ผู้บริหารโรงเรียนมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ (จากทำเนียบบุคลากร และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร)

บริเวณภายในโรงเรียนบ้านแสนสุขประกอบด้วยอาคารเรียนไม้ 2 หลัง อาคารคอนกรีต 2 ชั้น 1 หลัง เรือนเพาะชำ 1 หลัง ด้านหน้าของอาคารเรียนปลูกต้นไม้เป็นระยะ ๆ ทำให้บริเวณร่มรื่นเย็นสบายและเป็นสนามเด็กเล่นสำหรับนักเรียนเวลาพักกลางวันและว่างจากการเรียน

นักเรียนที่รับบริการส่วนมากเป็นนักเรียนในเขตสุขภาพภิบาลคิดเป็นร้อยละ 83 อีกร้อยละ 17 เป็นนักเรียนนอกเขตสุขภาพภิบาล

จากประสบการณ์การทำงานในฐานะของครูผู้สอนที่มีปัญหาเกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ มีปัญหาเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ครูนิรันครมีความสนใจที่จะทำการศึกษาและทำการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อประโยชน์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ครูรับผิดชอบ และเพื่อหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ
2. เพื่อทำผลงานทางวิชาการ ในการขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 โดยที่ครูนิรันคร มีแรงจูงใจที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญจาก

1. ต้องการบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน โดยในขณะที่สอนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ซึ่งเป็นวิชาที่ครูรับผิดชอบสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เวลาเตรียมการสอนครูได้ดูเนื้อหาที่สอดคล้องกันของวิชาอื่นด้วย

“ครูแต่ละคนต่างคนต่างสอน ถ้าเป็นไปได้ ผมว่าเราควรที่จะหันหน้าปรึกษากันดีกว่า ว่าเราควรสอนอย่างไร เนื้อหาแต่ละวิชาควรสอดคล้องกันอย่างไรมากกว่า...ผมกำลังพยายามทำอยู่แต่ยังไม่เห็นผลเท่าที่ต้องการ...”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 19 ธ.ค 40.

“เขาก็ปรึกษา พวกเราอยู่เหมือนกัน นีรันครเขาริเริ่ม แต่ก็ยังไม่เป็นรูปร่างหรอก...”

สัมภาษณ์เพื่อนครู 19 ธ.ค 40.

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และปัญหาที่มีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนที่สังกัดเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูรับผิดชอบการสอนเป็นรายวิชา ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาการเรียนรู้ที่ขาดความต่อเนื่องสัมพันธ์กันในแต่ละวิชา เพราะว่าครูแต่ละคนต่างมีมาตรฐานการสอนที่ไม่เหมือนกัน ทำให้นักเรียนไม่สามารถเกิดการเรียนรู้และคิดอย่างเป็นระบบได้ ไม่สามารถนำความรู้แต่ละรายวิชามาบูรณาการเป็นความรู้ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่

“ ตอนผมมาทำหน้าที่ ที่นี้ใหม่ ๆ ผมขอสอนประจำชั้นรับผิดชอบทุกวิชา อาจารย์ท่านอื่นบอกว่างานหนักเกินไป จะทำให้เราไม่มีเวลาหาไอเดียใช้วิธีแบบเดิม ทำให้ผมรู้สึกที่ทำให้นักเรียนเกิดปัญหาการเรียนแบบห่อม ๆ เส้น ๆ มากกว่าเรียนเป็นชิ้นผ้า...”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 19 ธ.ค 40.

3. เนื่องจากครูมีความชอบในการศึกษาค้นคว้า โดยที่บ้านพักของครู ได้จัดให้มีห้องสมุดขนาดเล็กในบ้านซึ่งเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้และเรียนรู้ของสมาชิกในบ้านแล้วครูยังได้อาศัยเป็นห้องทำงานไปในตัวด้วย ครูจึงได้ความคิดจากการอ่าน จากการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นประจำว่าน่าจะสร้างประโยชน์ทางการเรียน และเป็นการสนับสนุนพิเศษให้กับนักเรียนในความรับผิดชอบให้สามารถดำเนินชีวิตในภายภาคหน้าได้ และที่สำคัญสมาชิกในครอบครัวทุกคนให้การสนับสนุนครูอย่างเต็มที่ และเต็มกำลังเต็มความสามารถ เพื่อให้ครูก้าวสู่จุดสูงสุดในชีวิตให้ได้

“ ผมสะสมหนังสือเก่าที่เห็นว่าเป็นประโยชน์กับการปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนตั้งแต่ตอนผมเรียนที่ มข. แล้ว ก็สะสมมาเรื่อย ๆ จนได้อย่างที่น้องเห็นนี้แหละ ... ได้ประโยชน์มาก ๆ เลย นี่เป็นงานวิชาการ บทความที่ผมได้จากการเข้ารับการอบรม... ผมไปบ่อยมากเลยบางครั้งก็ไปในนามของอำเภอ ใช้ทุนตัวเองเป็นส่วนมาก...”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค 40.

“ อาจารย์เขาจะขออนุญาตบ่อยมากในการเข้าอบรมการสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับงานทางวิชาการ อย่างครั้งก่อนที่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียนของท่านอาจารย์ทิตนา อาจารย์เขาก็ไป ...”

สัมภาษณ์ผู้บริหาร 19 ธ.ค 40.

4. จากการผ่านประสบการณ์การเป็นนักเรียนมาก่อนทำให้ครูเกิดความประทับใจในการสอนของครูคนหนึ่ง ที่มีวิธีการสอนที่ทำให้นักเรียนในคลาสเกิดความกระตือรือร้นและมีความขยันหมั่นเพียร ชอบที่จะมาเรียนหนังสือ ครูนิรันดร์เลยเกิดความคิดว่าถ้าสามารถทำให้นักเรียนทุกคนเป็นอย่างที่ครูเคยมีประสบการณ์และต้องการให้นักเรียนที่เรียนอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น สามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ทัดเทียมกับนักเรียนอื่นได้ระดับหนึ่ง น่าจะเป็นประโยชน์มากกว่าที่จะสนับสนุนและให้ความสนใจกับนักเรียนที่เรียนปานกลางและนักเรียนเก่งที่ครูเพียงแนะแนวทางการเรียนให้ก็มีความสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ได้เอง

“ตอนเป็นนักเรียนมีครูคนหนึ่งท่านสอนดีมาก
สนุกสนานท่านมีวิธีไม่ให้เราร่วงในชั่วโมงเรียน
สนุกมาก ยังอยากเป็นเหมือนท่านแต่ยังไม่ครึ่งของ
ท่านเลย...”

สัมภาษณ์กรณิศิษยาที่ 1 24 ธ.ค 40.

“...ที่นิรันดรจะปรึกษาบ่อยมากในฐานะที่เราเป็น
ครูด้วยกัน ว่าเด็กที่เกือบจะเรียกว่าปัญญาอ่อนเรา
จะใช้วิธีใดถึงจะให้เด็กเรียนได้ดีขึ้น...”

สัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัว 29 ธ.ค 40.

5. ครูมีความต้องการอยากรู้ว่า คำว่า “ การวิจัย ” คืออะไร ถ้าครูไม่ทำตามกฎเกณฑ์ที่ปรากฏจากการศึกษาคำราและบทความทางวิชาการ แต่ครูสร้างแนวทางการวิจัย ขึ้นตอนการวิจัยขึ้นเอง ศึกษาเรียนรู้เองจากการค้นคว้า และการถามผู้รู้โดยไม่ผ่านการศึกษากจากการศึกษาในระดับปริญญาโทแล้วสามารถจะสร้างผลงานที่เป็นประโยชน์และเป็นพื้นฐานให้นักเรียนตัวเล็ก ๆ นี้ได้หรือไม่ โดยครูขีดคิดว่า “ การเรียนรู้ที่ดีไม่จำเป็นว่าเราต้องได้จากผู้ที่รู้มากกว่าเรา เราสามารถเรียนรู้ได้จากผู้ที่เกิดปัญหา น่าจะให้ประโยชน์กับตัวเรามากกว่า และตรงกับปัญหามากกว่า และที่สำคัญ ช่วยให้เรากลับมาเกิดประสบการณ์ที่คิดว่าปัญหาที่นักวิชาการมองว่าเป็นปัญหาที่ใหม่และได้ความรู้ใหม่ แต่ไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างสร้างสรรค์และแก้ได้อย่างเต็มที่กับผู้ที่เราต้องการแก้ปัญหาให้ ” ครูจึงคิดว่าความรู้เกี่ยวกับ “ การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ” ที่ได้จากการเข้ารับฟังการสัมมนาจากผู้รู้จริงและผู้ปฏิบัติจริงน่าจะเป็นหนทางที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดกับปัญหาที่ครูประสบในทุกวันนี้ได้มากกว่าการทำวิจัยประเภทอื่นที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่มากกว่า

6. ความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพการงาน คือครูต้องการก้าวสู่ตำแหน่งสูงสุดทางการศึกษาของครูที่รับผิดชอบการสอน หรือครูสายผู้สอนที่มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นถึงอาจารย์ 3 เป็นเกียรติแก่ครอบครัวแคว้นศักระตุกที่เป็นกำลังใจให้กับครูเป็นอย่างดีในการปฏิบัติงานในหน้าที่การงาน

**“พ่อเป็นครู 2 คอนกรีตอาหารกลางวัน เลขอยากทำ
ให้ภูมิใจในตัวเราว่า พ่อเป็นไม่ได้เราจะพยายามเอง”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ. ค 40.

**“ถ้าเราเป็นอะไรแล้วเราเป็นให้ถึงที่สุดพ่อว่าประสบ
ผลสำเร็จในชีวิตมาก พ่อเลขอยากให้ถูกสักคนได้
อย่างที่ทุกคนมองเห็นว่าสูงสุดแล้ว”**

สัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัว 26 ธ.ค 40.

**กรณีศึกษาที่ 2 เป็นครูผู้สอนตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่าง
ต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี**

**ครูแก้วดา(นามสมมติ) มีถิ่นกำเนิดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นคนในท้องถิ่นที่ปฏิบัติ
หน้าที่ในปัจจุบัน เป็นบุตรสาวคนเดียวของพ่อแม่ที่ประกอบอาชีพทำนา**

**การศึกษาในระดับประถมศึกษา ครูแก้วดาเข้าเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนประจำ
หมู่บ้าน ครูเป็นคนที่ยึดมั่นตั้งแต่เริ่มเรียนเป็นผู้นำเพื่อนในการเรียนตลอด ครูผู้สอนส่งเสริมครูให้
เข้าสอบแข่งขันเป็นประจำและได้รับรางวัลเรียนดีจากนายอำเภอ เมื่อครั้งที่เรียนในระดับชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากครูสอบได้คะแนนเป็นอันดับที่ 5 ของจังหวัด ครูใฝ่ฝันเสมอว่าโตขึ้นอยาก
เป็นพยาบาลรักษากันไข้เหมือนญาติผู้พี่ที่ทำหน้าที่พยาบาลที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดให้ได้**

**การเรียนระดับมัธยมศึกษา ครูเข้าเรียนที่โรงเรียนสตรีประจำจังหวัด โดยไม่ต้องสอบแข่ง
ขันเนื่องจากเป็นนักเรียนเรียนดีของตำบล จนกระทั่งจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ 3) ในตอน
นี้ความใฝ่ฝันของครูแก้วดาเริ่มเปลี่ยนแปลง เพราะพ่อแม่เริ่มมีค่าใช้จ่ายมากขึ้นกว่าเดิม ประกอบ
กับพ่อของครูไม่สบาย ข้าราชการได้ไม่พอกับค่าใช้จ่ายที่มี ครูจึงหันมาให้ความสนใจกับ “โครงการ
ครูตำบล” ซึ่งเป็นโครงการที่รัฐจัดสรรทุนการศึกษาให้คนในท้องถิ่นที่เรียนดีสอบแข่งขันเข้าศึกษา
ที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วต้องทำงานรับราชการครูในท้องถิ่นของตนเอง ปรากฏ
ว่าครูสามารถสอบแข่งขันได้เข้าศึกษาที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นเวลา 2 ปี สำเร็จแล้ว
ได้รับวุฒิการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นต่ำ เมื่อปีการศึกษา 2519**

“เห็นพี่สาวถูกป้าข้างบ้านทำงานใส่ชุดขาว ก็
อยากเป็น คิดว่าคงได้เงินเยอะช่วยพ่อแม่แน่ แต่
พอพ่อป่วย เงินเริ่มหมดที่เธอต้องสอบโครงการ
ครูตำบล ก็สอบได้ เธอต้องมาเป็นครู”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 19 ม.ค 41

“ตอนเรียนประถมยังไม่มีค่าใช้จ่ายอะไร พ่อยัง
ไม่เป็นอะไร พอเรียนมัธยมที่เดินทางไปกลับ ก็
เพิ่มค่าใช้จ่าย ค่ากินกลางวัน พ่อแม่ก็ไม่มีรายได้
รอขายข้าวอย่างเดียว แม่ก็บอกถ้าจะเรียน
พยายาม คงหาเงินให้ที่เรียนไม่พอกับค่าใช้จ่าย
ถ้าสอบครูก็มีทุนให้ ที่ก็เธอต้องสอบดู เพื่อให้
พ่อแม่สบายใจด้วยแต่ก็ไม่ค่อยชอบหรอกตอน
นั้น ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 20 ม.ค 41

ในช่วงที่ครูแก้วตาเป็นนักศึกษาที่วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เจตคติของครูที่มีต่ออาชีพครูเริ่ม
เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากเป็นช่วงชีวิตที่ครูใช้เวลาในช่วงที่ว่างจากการเรียน ทำกิจ
กรรมที่ทางชมรมของนักศึกษาครูและกิจกรรมที่ทางวิทยาลัยจัดขึ้น เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา
โรงเรียนตามชนบทห่างไกล โครงการสร้างอาคารเรียนชั่วคราวสำหรับหมู่บ้านยากจน ฯลฯ

“ออกค่ายสร้างอาคารเรียนชั่วคราวของโรงเรียน
เป็นโรงเรียนที่อยู่ติดชายแดนเขมร เขตอำเภอ
กระดัง เห็นนักเรียนแล้วน่าสงสารมาก ไม่
เหมือนเดิมนี้ออก เด็กพูดภาษาเขมร ทำงาน
ไปส่งภาษามือไป พ่อแม่เขาก็พูดออกสำเนียง
เขมร แต่ความภูมิใจ ความสุขใจที่ได้มันคุ้ม พอ
ออกบ่อย ๆ ก็บอกตัวเองว่าเรามาถูกทางแล้ว ยิ่ง
ตอนนี้ที่อึ้งรู้สึกว่าได้แล้วที่เราเลือกทางนี้ ถ้าเป็น
พยายามที่คงแน่แน่เลย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

ครูแก้วตาได้รับราชการครูครั้งแรกที่โรงเรียนในหมู่บ้านคือ โรงเรียนบ้านตราอุย (นามสมมติ) ตั้งแต่ พ.ศ. 2519 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน รวมอายุราชการ 21 ปี เป็นชีวิตที่ครูภูมิใจมากที่สุดที่ได้ทำหน้าที่แม่พิมพ์ของชาติ เพราะทำให้ครูได้เรียนรู้การใช้ชีวิตความเป็นครูช่วยเหลือนักเรียนในความรับผิดชอบให้เกิดการเรียนรู้ และตัวครูเกิดการเรียนรู้วิถีแก้ไขปัญหาของนักเรียน

“เป็นครูครั้งแรกตื่นเต้นมาก ไม่รู้จะทำยังไง ถ้าสอนแล้วเด็กไม่รู้ เด็กไม่เข้าใจ จะแก้ยังไง แดกก็คิดตรงที่เป็นคนในถิ่นนี้ รู้จักเด็ก เด็กก็คุ้นเคย เฉยรอดตัว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

“ถามครูที่เคยสอนที่ คอนที่พี่บรรจยังมีครูเก่าที่ เคยสอนยังไม่เกษียณ ลุงก็เป็นครูแล้วที่ยังเป็นนักเรียนอยู่เลย มีที่เอียงตลอด จนครูเก่า ๆ เกษียณ พี่ยังถือว่าเป็นครูได้ขนาดนี้เพราะครูที่ เคยสอนที่ ถ้าตัวที่เองคงไม่ได้ขนาดนี้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 24 ม.ค 41

“เด็กที่เรียนไม่ได้ เขียนไม่ได้ อ่านไม่ออกก็มี ปีนีมีคนหนึ่ง พี่ก็พยายามช่วยเหลือเขาตลอด ให้อ่านตัวต่อตัว เขียนตั้งแต่เลข 1 เหมือนเริ่มเรียนภาษาไทยก็เริ่มตั้งแต่คั่นใหม่ คอนนี้ก็คั่น คำง่าย ๆ เลขง่าย ๆ เขาก็ทำได้เร็วขึ้น ภูมิใจมาก สำหรับรายนี้เพราะเป็นปัญหาที่พี่เพิ่งเจอปีนี้แหละ เวลาสอบพี่ต้องให้เขาสอบที่หลังเพื่อน ต้องอ่านให้ฟัง ในข้อที่เขาอ่านได้ก็ไม่ต้อง บางครั้งเพื่อน ๆ เขาก็ช่วยกันอ่านให้อีกที คอนแรกก็พี่รับเขามา เหนื่อยมาก อีกอย่างเขาไม่ชอบมา

เรียนเลข เกือบ 2 เดือนถึงได้คิชั่น คอนนี่เทรอ
มาโรงเรียนเร็วกว่าเพื่อน ๆ ขอบถาม ขอบมา
ช่วยงาน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 25 ม.ค 41

ครูแก้วดาใช้เวลาทำงานจนถึงปี พ.ศ. 2526 จึงได้เข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาตรีที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิชาเขตมหาสารคาม วิชาเอกประวัติศาสตร์ โดยเข้าเรียนในเวลา พิเศษที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้คนที่ต้องการศึกษาโดยไม่ต้องลาศึกษาต่อ ในช่วงที่ศึกษาที่นี่ ครูแก้ว ดามีโอกาสศึกษานอกสถานที่ตามห้องสมุดมหาวิทยาลัยและห้องสมุดที่มีชื่อเสียง ครูจึงได้แนวคิด ใหม่ ๆ มาปรับปรุงงานห้องสมุดของโรงเรียนจนได้รับรางวัลห้องสมุดดีเด่นระดับกิ่งอำเภอ แสดง ให้เห็นลักษณะนิสัยของครูแก้วดาว่าเป็นคนที่เห็นโอกาสการเรียนรู้ตลอดเวลา

“ตอนเรียน ได้ไปทัศนศึกษาที่ห้องสมุดแห่งชาติ บ้าง ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นบ้าง ก็นำมาปรับ ห้องสมุดของโรงเรียน ตอนนั้นไม่หวังผลว่าจะ ได้รางวัลอะไร ออกากทำให้นักเรียนเท่านั้น อาจารย์ใหญ่ให้ส่งเข้าประกวด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 23 ม.ค 41

ด้วยความอุตสาหะในการปฏิบัติงานทำให้ ผู้บริหารและผู้ร่วมงานเห็นถึงความตั้งใจจริง ทำให้ครูแก้วดามีผลงานทางวิชาการจนได้รับผลงานเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 เมื่อปี พ.ศ. 2536 และ ในปี พ.ศ. 2540 ครูแก้วดาได้รับการยกย่องเป็นครูดีเด่นระดับอำเภอ และเป็นครูดีเด่นอันดับ 5 กลุ่มสร้างเสริมประสพการณ์ชีวิต ระดับจังหวัด จากการทำงาน 21 ปี ครูแก้วดามีประวัติการทำงาน ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ประวัติการทำงานของครูแก้วคา

พ.ศ.	ตำแหน่ง/ หน้าที่
2519	สำเร็จการศึกษา ปกศ. ดัน เป็นครูสายผู้สอน
2522	รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3
2525	รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 4
2528	สำเร็จการศึกษา ศษ.บ. (วิชาเอกประวัติศาสตร์ วิชาโทบรรณารักษศาสตร์) รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 5
2531	รับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 5
2533	รับราชการตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 6
2536	รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 และได้รับการยกย่องเป็นครูดี เด่นอันดับที่ 5 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ระดับจังหวัด

ครูแก้วคาปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนที่โรงเรียนบ้านตราฉางจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลอำเภอ บริเวณรอบ ๆ โรงเรียนเป็นบ้านเรือนของประชาชนในชุมชน คั้งนั้นโดยลักษณะทางกายภาพจึงเห็นว่าโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน และอำเภอแห่งนี้ได้รับการแต่งตั้งให้มีฐานะเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ. 2528 จึงทำให้ส่วนราชการของอำเภอดังอยู่รอบนอกของอำเภอทั้งหมด

ลักษณะของชุมชนสุขาภิบาลอำเภอแห่งนี้เป็นชุมชนเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากมีระบบชลประทานช่วยอำนวยความสะดวกต่อการประกอบอาชีพ มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของชุมชนคือ ข้าว ถั่วลิสง รองลงมาคืออาชีพค้าขาย รับราชการ และรัฐวิสาหกิจ ส่วนอาชีพรับจ้างมีจำนวนน้อย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่นำผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ ไปจำหน่ายที่ตลาดเทศบาลประจำจังหวัดเป็นประจำ ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนดีพอสมควร (จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ปกครองนักเรียน)

โรงเรียนบ้านตราฉางถือเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนนำร่องการปฏิรูปการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีนักเรียนรวม 890 คน เป็นนักเรียนชาย 412 คน นักเรียน

หญิง 478 คน ครูอาจารย์ รวม 59 คน เป็นชายจำนวน 18 คน เป็นหญิงจำนวน 41 คน วุฒิการศึกษาของครูอาจารย์มีทั้งระดับบัณฑิตศึกษา 2 คน ระดับปริญญาบัณฑิต 47 คน และระดับอนุปริญญา 10 คน มีนักการศึกษาโรงเรียนจำนวน 4 คน ผู้บริหารโรงเรียนมีวุฒิการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและมีตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการ (จากทำเนียบบุคคลากรโรงเรียน)

บริเวณของโรงเรียนแห่งนี้มีต้นไม้และไม้ดอกไม้ประดับ เนื่องจากด้านหน้าและด้านหลังของอาคารเรียนต่าง ๆ และอาคารเอนกประสงค์จะรายรอบด้วยต้นไม้ อาณาบริเวณโรงเรียนกว้างขวางประกอบด้วยเนื้อที่ที่ใช้สอยทั้งหมด 11 ไร่ โดยทางโรงเรียนได้จัดสรรบริเวณให้กับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอด้วย

ตั้งแต่เริ่มการปฏิบัติหน้าที่จนกระทั่งปี พ.ศ. 2538 ครูแก้วดาเริ่มสนใจและลงมือทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาอาชีพของตนเองและเพื่อการขอมผลงานทางวิชาการเป็นตำแหน่งอาจารย์ 3 โดยครูสนใจแนวทางในการแก้ปัญหาการเรียนของนักเรียนในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เพราะจากประสบการณ์การทำงานที่สอนให้ครูแก้วดาเป็นคนชอบการเรียนรู้เกี่ยวกับสังคม ประสบการณ์ชีวิต ช่วยให้ครูแก้วดาเป็นคนคิดเป็นระบบ รู้จักคุณค่าของคน รู้วิธีการปฏิบัติตัวกับนักเรียนที่มีปัญหา โดยอาศัยการสังเกตและเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นประจำจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งข้อมูลที่เกิดขึ้นจากนักเรียนทั้งพฤติกรรมการเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยครูแก้วดามีแรงจูงใจในการเลือกการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นวิธีพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ คือ แรงจูงใจที่เกิดจากตัวครูเองและบุคคลใกล้ชิด และแรงจูงใจที่เกิดจากนักเรียนในความรับผิดชอบของครู ซึ่งมีลักษณะดังนี้

1. แรงจูงใจที่เกิดจากตัวครูและบุคคลใกล้ชิด

1. ต้องการพัฒนาการสอนของตนเองให้นักเรียนมีลักษณะตามที่คาดหวัง คือเป็นคนที่มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้และทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

“อยากพัฒนาการสอน ให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้น
นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

“อยากให้นักเรียนเป็นคนรู้จักแก้ปัญหา กล้า
แสดงออก เรียนรู้ได้เอง ไม่ต้องรอว่าครูต้อง
บอก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 26 ม.ค 41

“อยากให้ผู้รู้จักตนเอง รู้ว่าตนเองต้องการอะไร
และจะต้องทำอะไร เด็กเดี๋ยวนี้ยังคิดไม่เป็น
ไม่กล้าแสดงออก...แต่ครูก็ต้องนำไปถูก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 27 ม.ค 41

2. ต้องการความก้าวหน้าทางวิชาชีพ คือมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 เพื่อชื่อเสียง
และเป็นเกียรติแก่ตระกูล

“ตั้งใจจะเป็นอาจารย์ 3 แรก ๆ อยากเปลี่ยนสาย
งานเป็นผู้บริหาร ก็คุยกับ เพื่อน กับสามี เขาก็
บอกว่าไม่เหมาะหรอก เป็นผู้สอนดีที่สุดแล้ว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 27 ม.ค 41

“ทอดีวันนี้ รู้แล้วว่าที่ตัดสินใจถูกแล้วที่เป็นครู
ผู้สอน สนุกกับการสอนเสียแล้ว ถ้านั่งอยู่กับ
โต๊ะ คอยตรวจงานครูคนอื่น คงไม่รู้อะไร
เหมือนตอนนี้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 28 ม.ค 41

“เขาอยากเป็นผู้บริหาร แต่ที่ไม่อยากให้เขาเป็น
แค่นี้ก็เหนื่อยมาก เห็นเขาทำงานแล้วเหนื่อย
แทน ถูกยังพูดกันเลยว่าแม่ทำอะไรหนักหนา
เสาร์ - อาทิตย์ก็ไปโรงเรียน”

สัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัวกรณีศึกษาที่ 2 28 ม.ค 41

“พยายามมาเกือบ 3 ปีแล้ว แต่ยังไม่ได้บทที่ 1
เลข ก็อ่านเรื่อย ๆ ศึกษาเรื่อย ๆ ได้เป็นอาจารย์
3 จากงานนี้เมื่อไหร่ ที่ถึงจะกล้าเรียกว่าเป็นงาน
วิจัย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 28 ม.ค 41

“คงจะเป็นวันที่ที่จิตใจที่สุด อยากให้รางวัลแม่ที่
อดทนกับพี่มาตลอด ทำนาขายข้าวจนที่เรียนจบ
ให้รางวัลแฟนที่เข้าใจงาน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 28 ม.ค 41

3. ต้องการเป็นครูของนักเรียน ที่แก้ไขปัญหาก็กับนักเรียนได้ถูกต้องตรงกับปัญหาของ
นักเรียนแต่ละคน

“อยากเป็นครูที่เข้าใจนักเรียน...”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 29 ม.ค 41

“ถ้ารู้นักเรียน เราซ่อมรู้จักตัวเอง ถ้าไม่รู้จัก
นักเรียนเลย ก็ไม่รู้จะสอนเขาอย่างไร”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 29 ม.ค 41

4. ต้องการความรู้ที่ได้จากการหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เป็นความรู้ที่
สามารถนำมาใช้ได้จริงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้อง

“สนใจอยากทำเองเห็นคนที่เขาทำแล้วน่าสนุก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 30 ม.ค 41

“อยากช่วยเด็กให้เรียนดีขึ้น ช่วยตนเองได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 30 ม.ค 41

“อยากทำงานวิจัยเป็น เห็นว่าชานัก คนที่เรียน
โทบอกว่าชาก เลขชารู้ว่าจริง ๆ แล้วเป็นอย่าง
ไร”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 2 ก.พ 41

“ก็อ่านบ้าง ปรึกษาคนที่ทำก่อนบ้าง ปรึกษา
ศึกษานิเทศก์ที่เขามีประสบการณ์บ้าง บางทีก็รู้
บางทีก็ไม่รู้เรื่องเหมือนกัน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 2 ก.พ 41

“พี่ก็บอกตัวเองเวลาเหนื่อย ๆ ว่าเราทำเพื่อคน
เราไม่ได้ทำเพื่อใคร เราทำเราก็ได้ เราก็อู้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 3 ก.พ 41

2. แรงงูใจที่เกิดจากนักเรียนในความรับผิดชอบ

ครูแก้วความีแรงงูใจที่สำคัญจากนักเรียนที่ครูรับผิดชอบในการสอนที่สำคัญ คือ

1. ต้องการให้เด็กทุกคนเป็นคนที่มีจักความสามารถของตนเอง มีทักษะ รู้จักปรับตัวกับ
สถานการณ์ เป็นคนคิดในสังคม ไม่เป็นภาระของพ่อแม่ ครูเกิดความคิดว่า ถ้าครูรู้จักนักเรียนแล้ว
ครูซ่อมแนะและนำทางนักเรียนได้ถูกต้องในทิศทางที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตในภาคหน้า

“ถ้ารู้จักเด็ก เวลาเขามีปัญหาเราซ่อมหาทางแก้
ให้เขาได้ เช่น เด็กไม่เข้าใจบทเรียนถ้าเรารู้ว่า
ปัญหาเกิดจากอะไร จากการสอน หรือจากกิจ
กรรม หรือจากความสามารถของเขาราก็ต้องแก้
ได้ หรือชี้แนะผู้ปกครองเด็กได้ แต่ถ้าเราไม่รู้ ก็
จบ ทำอะไรไม่ได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

“คุยกับผู้ปกครองเล็กบ้าง กับเพื่อนเขาบ้าง ตัว
เขาบ้าง แล้วเขียนไว้ เสร็จแล้วก็แจงออกมาเป็น
ปัญหาของแต่ละคน”

ต้นภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

“บางเรื่องเป็นสิ่งที่คิดว่าไปไม่ได้ เช่น เขา
แต่ไม่ได้ทานข้าวกลางวันเขาก็มีปัญหา บางคน
เพื่อนไม่ยอมรับก็เป็นปัญหา พี่ว่าถ้ารู้ต้นเหตุได้
เราต้องทำได้แน่นอน”

ต้นภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 22 ม.ค 41

“ ส้ม(นามสมมติ) เป็นเด็กเรียนปานกลาง แต่ทำงานซ้ำในเรื่องที่เกี่ยวกับทักษะ
ทางคณิต เร็วในเรื่องเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ ผู้ปกครองบอกว่าเวลาอยู่ที่บ้าน
ส้มจะชอบทำการบ้านวิชาสปร. มากกว่าทุกวิชาและจะทำความเข้าใจได้ดีกว่า
และเร็วกว่า....(14 ส.ค 40)

ส้มแข็ง(นามสมมติ) เก่งคำนวณที่เป็นประโยชน์สัญลักษณ์ มีปัญหาเรื่องโจทย์
และความเข้าใจ... เน้นให้ผู้ปกครองฝึกเพิ่มเติม ... ส้มแข็งเข้าใจโจทย์ที่ง่าย ๆ
สามารถเขียนประโยชน์สัญลักษณ์ได้...(2 ก.ย 40)”

จากบันทึกพฤติกรรมนักเรียนประจำภาคเรียนที่ 1/2540

2. ครูแก้วตาต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นความรู้ที่ยั่งยืนให้มาก เพื่อการดำรง
ชีวิตที่ดีของนักเรียนที่จะเติบโตเป็นสมาชิกของสังคมต่อไป

“ ถ้าจบไปแล้ว ยังเป็นเด็กที่ไม่รู้อะไร จบเพราะ
เวลา ไม่ใช่จบเพราะความรู้ที่มี ที่มีความรู้ดีกว่า
เป็นความคิดของครู ไม่ใช่เพราะเด็กเรียนไม่ได้”

ต้นภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 23 ม.ค 41

“อยากให้ความรู้ที่เขาได้เป็นความรู้ที่อยู่กับเขาตลอด ไม่ใช่คิดออกจากโรงเรียนเมื่อไหวถึมเมื่อนั้น อยากให้เขาเป็นคนทิวความรู้ แสวงหาความรู้แม้ไม่อยู่ในระบบของเราแล้วก็ตาม”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 26 ม.ค 41

“มีความสุข ถ้าแก้ปัญหาเด็กได้ คือใจว่าเราเดินถูกทางแล้ว มองเห็นแล้ว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 26 ม.ค 41

3. ต้องการให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต เมื่อเปรียบเทียบกับ โรงเรียนอื่น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ (ร้อยละ 63 ปี 2537 ร้อยละ 57 ปี 2538 และร้อยละ 61 ในปีการศึกษา 2539) ครูแก้วดาจึงมีความคิดว่าวิชานี้เป็นวิชาที่เป็นความรู้ เป็นประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องใช้ตลอด ครูผู้สอนจึงต้องพยายามหาหนทางในการแก้ไข ปัญหา เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพราะเมื่อเด็กเกิดการเรียนรู้แล้วเด็กย่อมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นแน่นอน

“ เป็นวิชาที่ไม่ใช่หลักการเหมือนทักษะ (จับช้อนในการคิดแก้โจทย์ปัญหา) แต่เด็กกตัญญูได้คะแนนต่ำกว่า เรียนรู้ได้น้อยกว่า ที่เคยคิดว่าต้องรู้ให้ได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 24 ม.ค 41

“น่าแปลกใจ ที่เด็กมีคะแนนวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตต่ำ จนน่าใจหาย ต้องหาให้ได้ว่าเพราะอะไร ทั้งที่เป็นวิชาที่ไม่มีหลักอะไรแต่ได้น้อยกว่าคณิต น้อยกว่าภาษาไทย เราต้องหาเราต้องหา”

จากบันทึกส่วนตัวกรณีศึกษาที่ 2 (2538)

กรณีศึกษาที่ 3 เป็นครูผู้สอนที่ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องจนได้รับการยอมรับ และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 จากผลงานการวิจัย

ครูศิริ (นามสมมติ) มีถิ่นกำเนิดที่จังหวัดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูศิริเป็นลูกคนสุดท้อง มีพี่น้องรวม 6 คน พ่อและแม่ของครูสิริมีอาชีพรับราชการครูที่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด เนื่องจากพ่อแม่มีอาชีพรับราชการจึงต้องการให้ลูกทุกคนรับราชการด้วยเช่นกัน ปรากฏว่าทุกคนประกอบอาชีพรับราชการอื่น เช่น แพทย์ พยาบาล ตำรวจ แต่มีครูสิริเพียงคนเดียวที่รับราชการครู

ด้านการศึกษา ครูสิริเริ่มศึกษาในระดับประถมศึกษาที่โรงเรียนประถมศึกษาประจำจังหวัด ครูสิริเป็นคนเรียนค่อนข้างเก่งและขยันอ่าน และเนื่องจากมีอายุห่างจากพี่คนที่ 5 หลายปี ครูสิริจึงเป็นน้องเล็กที่พ่อแม่ พี่ ๆ เคี่ยวเข็ญการเล่าเรียนมาก

“เป็นน้องเล็ก ห่างจากพี่คนโตเกือบ 20 ปี แม่ห้องที่ตอนอายุมากแล้ว หอเข้าเรียนโคมนบังคับให้อ่านมาก ๆ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

“เรียนปานกลาง ค่อนข้างน้อย ๆ แต่ค่อนข้างเป็นคนขยัน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

ครูสิริ เข้าศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสตรีประจำจังหวัด จนกระทั่งจบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ 5) ช่วงเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ฐานะทางบ้านเริ่มลำบากเนื่องจากพ่อเสียชีวิต แม่มีรายได้จากเงินปันอายุ และมีพี่สาวคนโตทำนันทนาการช่วยแม่หาเงินส่งเสียน้อง ๆ ได้ เมื่อจบระดับมัธยมศึกษาแล้ว ครูสิริจึงสอบเข้าเรียนต่อที่วิทยาลัยครูมหาสารคามโดยเลือกเรียนเอง เพื่อให้จบเร็วขึ้นจะได้ช่วยแม่และพี่แบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายด้วย

“ส่งสารแม่กับพี่ เลขเลือกเรียนครูที่สารคาม
อยากเป็นครูด้วย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

“อยากเป็นเหมือนพ่อ แม่ พ่อสอนตอนเรียน

ป.2 แม่สอนตอนที่เรียน ป.6”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

“เห็นที่เป็นหมอบแล้วถ้าหากไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง

เอง ไม่อยากเป็นเหมือนพี่”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

ครูศิริศึกษาที่วิทยาลัยครูมหาสารคามเป็นเวลารวม 2 ปี เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วได้รับวุฒิประกาศนียบัตรการศึกษา ครูศิริสอบบรรจุเข้าทำงานรับราชการครูครั้งแรกที่จังหวัดขอนแก่น เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในดินทุรกันดาร ด้วยเหตุที่ตลอดเวลาจนกระทั่งทำงานครูศิริก็ถูกคล้อยอยู่กับชุมชนขนาดใหญ่ที่เป็นชุมชนเมือง ทำให้การทำงานแรก ๆ มีปัญหาพอสมควรคือเป็นโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้นเรียน ชาวบ้านมีฐานะยากจนหาเช้ากินค่ำ เป็นสภาพที่ครูไม่คุ้นเคย แต่ครูก็ไม่ย่อท้อ แสดงให้เห็นว่าครูศิริเป็นคนที่ต้องสู้ชีวิต ไม่กลัวต่อความยากลำบาก

“ชาวบ้านยากจนมาก พื้นที่ก็ทำนาไม่ได้ผล เด็ก

ขาดเรียนกันบ่อย เพื่อไปหาข้าว (ขอทาน)กับ

พ่อแม่ แรก ๆ ที่ห้อมมาก กลัวก็กลัว พอผ่านไป

ก็ชิน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

“เห็นโรงเรียนวันแรก งง อะไรกันบ้านเรายังมี

สภาพโรงเรียนอย่างนี้เหรอ หลังคามุงจาก มี 4

ห้องเรียน แต่มี 6 ชั้น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

“เวลาครูใหญ่ไปประชุม ครู 3 คน นักเรียน 6

ชั้น สนุกกันใหญ่ เหนื่อยมากตอนนั้น แต่คิดถึง

ให้เราแกร่งขึ้น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

จากปัญหาและอุปสรรคของชุมชนและปัญหาจากความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมของนักเรียน เป็นเหตุผลที่สำคัญที่ผลักดันให้ครูตีรู้จักการแก้ปัญหา ไม่ว่าจะปัญหาการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีครูผู้สอนเพียง 3 คน ปัญหาของนักเรียนและปัญหาของชุมชนที่มีสภาพยากจน

**“โรงเรียนแรกสอนให้รู้จักชีวิต สอนให้รู้จักคน
ที่ถ้ายากจนไม่มีข้าวกิน สอนให้รู้จักใช้ความ
เป็นครู”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ. 41

**“ภูมิใจมากที่เป็นครูที่นั่น เพราะถ้าที่ไม่เคยสอน
ที่นั่น วันนี้คงเป็นได้แค่ครูตีธรรมดาเท่านั้น”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ. 41

ครูตีรับราชการครูเป็นเวลา รวม 5 ปี ทำให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อทำความเข้าใจและหาทางแก้ปัญหา ครูตีจึงเข้ารับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิชาเอกวิทยาศาสตร์และเมื่อสำเร็จแล้ว ครูตีได้ขอย้ายไปรับราชการครูที่จังหวัดบ้านเกิด เนื่องจากแม่ขอร้องให้กลับบ้านเป็นเพื่อนแม่ และ พี่ ๆ ทุกคน แยกครอบครัวหมดแล้ว แต่ครูตีย้ายมาทำหน้าที่ได้เพียง 2 ปีก็ขอย้ายติดตามสามีไปรับราชการที่โรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ (นามสมมติ) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 และที่โรงเรียนนี้เอง ที่สอนให้ครูตีรู้จักการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยครูตีรู้จักครั้งแรกครูตีเรียกว่า “วิธีแก้ปัญหาในห้องเรียน”

**“จะมีปัญหาเด็กก้าวร้าวไม่สนใจการเรียนมาก
กว่าปัญหาค้นอื่น ๆ เห็นตอนแรกไม่รู้จะทำ
อย่างไร ต้องปล่อย ทอปล่อยมาก ผลการเรียน
เริ่มแย่ง เดชตองใหม่”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 26 ก.พ. 41

**“รวบรวมลักษณะของนักเรียนที่เป็นปัญหา กับ
การเรียน ดองวิธีสอนใหม่ ใช้กิจกรรมใหม่เข้ามา
ดึงความสนใจของนักเรียน บันทึกผลการใช้ไว้”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 28 ก.พ 41

ตั้งแต่เริ่มการปฏิบัติงานรับราชการครูจนกระทั่งถึงปัจจุบัน รวมเวลาราชการ 21 ปี ครูศิริ
ได้รับการยอมรับในความสำเร็จในการประกอบอาชีพครู ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ประวัติการทำงานของครูศิริ

พ.ศ.	ตำแหน่ง / หน้าที่
2519	สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรการศึกษา รับราชการครูสายผู้สอน
2528	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 5
2533	เป็นครูคิดค้นกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับอำเภอ
2534	รับราชการตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 จากการสร้างสื่อประสมใช้ประกอบการ การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
2538	เป็นครูคิดค้นชนะเลิศระดับจังหวัด และได้รับตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 จาก การทำงานวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนเกี่ยวกับการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ และเป็นวิทยากรประจำจังหวัด

ปัจจุบันศิริปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะชุมชนเทศบาลแห่งนี้เป็นชุมชนขนาดใหญ่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะของชุมชนเป็นชุมชนเมืองที่มีลักษณะใกล้เคียงกับชุมชนในเขตเมืองใหญ่ เช่นกรุงเทพมหานคร เนื่องจากว่าเป็นชุมชนที่มีสถานศึกษาที่ได้รับการยอมรับมากมาย เช่น มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีวิทยาลักษณ์สาธาณสุข ฯลฯ มีทั้งห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ สนามบิน สถานีรถไฟ

รวมทั้งสถานียชนสงฆขนาดใหญ่ที่รวมการขนส่งภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศ ทำให้ชุมชนนี้สามารถติดต่อกับบุคคลภายนอกได้อย่างรวดเร็ว สามารถรับทราบข่าวสารได้มากกว่าชุมชนอื่นในจังหวัดใกล้เคียง ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนส่วนมากมีคุณภาพชีวิตที่ดี เพราะประชาชนประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ รับราชการ รัฐวิสาหกิจ ส่วนอาชีพเกษตรกรรมมีประชาชนประกอบอาชีพเป็นส่วนน้อย

โรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ เป็นโรงเรียนประถมศึกษาประจำจังหวัด ที่จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับอนุบาลปีที่ 3 และระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัด มีนักเรียนรวม 2,269 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 902 คน นักเรียนหญิง 1,367 คน ครูอาจารย์จำนวนทั้งสิ้น 93 คน เป็นชาย 15 คน เป็นหญิง 78 คน ครูอาจารย์ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตรวม 61 คน ที่เหลือ 32 คนมีวุฒิการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนวุฒิการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตทางบริหารการศึกษา มีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยการ (จากทำเนียบบุคคลากรโรงเรียน)

เนื่องจากว่า โรงเรียนแห่งนี้ตั้งอยู่ในย่านชุมชนเมือง โรงเรียนมีพื้นที่ใช้สอยน้อย ทำให้สิ่งปลูกสร้างคือ อาคารต่าง ๆ เรียงชิดติดกันเพื่อให้มีพื้นที่สนามสำหรับเด็กนักเรียนทำกิจกรรมกลางแจ้งได้ โดยภายในบริเวณโรงเรียนร่มรื่นด้วยต้นไม้กุวางและต้นนนทรี ด้านหน้าอาคารผู้อำนวยการเป็นทางเข้าโรงเรียนได้จัดสรรพื้นที่เพื่อปลูกสวนหย่อมและเป็นส่วนที่จัดสรรไว้สำหรับผู้ปกครองนักเรียนที่มารับนักเรียนกลับในตอนเลิกเรียนด้วย

จากสภาพความพร้อมของโรงเรียน ความพร้อมของผู้ปกครอง ความพร้อมของนักเรียนเป็นตัวกระตุ้นที่สำคัญในการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูศิริ เพราะครูศิริมีความสนใจการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตั้งแต่เริ่มปฏิบัติหน้าที่รับราชการครูครั้งแรก โดยครูไม่รู้ว่คำว่า “การวิจัยคืออะไร” รู้เฉพาะวิธีการหาแนวทางแก้ปัญหาของเด็กนักเรียน ครูศิริเริ่มเรียนรู้จริงจังเมื่อได้คุยกับครูที่มีผลงานทางวิชาการที่เป็นผลงานจากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว

เมื่อเริ่มมีความสนใจ ครูศิริเริ่มลงมือศึกษาทันที โดยการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัย ผลงานทางวิชาการ บทความต่าง ๆ ที่เขียนโดยผู้ที่มีผลงานการวิจัย ศึกษาเน็ตส์ การเข้าร่วมการอบรม การสัมมนาทางวิชาการ ตลอดจนเริ่มรวบรวมปัญหาจากเด็กในความรับผิดชอบ เพื่อหาแนวทางแก้ไขให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดความสนใจในการเรียนให้มากที่สุด

“แปลกใจมากที่เด็กขาดความกระตือรือร้นในการเรียน เพราะเด็กอายุเท่านี้ ไม่น่าที่จะมีอาการที่เห็น ก็เริ่มสอบถามเพื่อนที่ใกล้ซิค เริ่มติดต่อผู้ปกครอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

“เมื่อเห็นปัญหาที่จะตามตลอด ต้องรู้ ต้องเข้าใจ ไม่งั้นจะหลงความคิดตลอดว่าทำไม ไม่รู้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

ครูติวอยากรู้จักการวิจัยและอยากรู้ว่าการวิจัยยากอย่างไร มีขั้นตอนการทำอย่างไร ถ้าคนที่ไม่ต้องเรียนระดับสูงจะทำได้อย่างไร

“คุยกับคนที่เคยทำที่เคยเรียนแล้ว ก็เหมือนเดิม อ่านงานวิจัยก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง มีแค่นำเสนอด้วย ไม่รู้ว่าจะเอามาใช้อย่างไร”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 17 ก.พ. 41

“อยากรู้ว่าวิจัยคืออะไร จบแค่คริทำได้ไหม”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 17 ก.พ 41

“ทำวิจัยแล้วจะได้อะไรจากงานวิจัยที่ทำ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 18 ก.พ. 41

ครูติวจึงเริ่มค้นคว้าหาความรู้จากบทความ เอกสารทางวิชาการ และผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ครูติวมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัย เนื่องจากว่าครูติวเป็นคนที่มินิสัยรักการบันทึก รักการอ่าน รักการเขียนมาตั้งแต่เด็ก เมื่อประกอบอาชีพ ครูติวจะบันทึกเรื่องที่สอนเด็ก ผลของการสอน

อย่างเป็นทางการ โดยบันทึกเหล่านี้ครูศิริได้เก็บรวบรวมไว้เป็น “บันทึกการเดินทางของชีวิต” จนกระทั่งปัจจุบันนี้

“พี่ชอบเขียน คอนเป็นเด็กประกวดเรียงความ เป็นประจำ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41

“เล่มนี้ที่เรียกบันทึกการเดินทางของชีวิต คอนนั้นเหมายไม่มีอะไรทำ ก็เขียนเรื่องที่สอน เรื่องของเด็กคนนั้น คนนี้ ข้าเจ้าตัวขาอันคงตก แต่เป็นเรื่องดีมากเพราะสอนให้ที่ลูกนักเรียนเป็น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41

“ทำงานวิจัยแรก ๆ รู้เลยว่าเราไม่รู้อะไรอีกเยอะ สิ่งที่เรารวบรวมยังไม่ใช่ปัญหาที่เราต้องการวิจัย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 21 ก.พ 41

“บันทึกการเดินทางชีวิตของข้าพเจ้า เป็นเรื่องราวที่เล่าถึงประวัติการทำงานตั้งแต่เริ่มรับราชการ การสอน นักเรียน สภาพโรงเรียน เพื่อเป็นบทเรียนที่สำคัญให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องเห็นว่า คนทุกคนที่อยู่ห่างไกลความเจริญ ที่มีชีวิตต่างจากท่านก็ต้องการ “คุณภาพของชีวิต”... บัว(นามสมมติ) เป็นคนผอมแห้ง ถามว่า สรุปลาทุกทีอุปลาอะไร กินได้ไหม...”

จากหนังสือบันทึกการเดินทางของชีวิตของครูศิริ

ด้วยความต้องการความก้าวหน้าในอาชีพ คือครูศิริใฝ่ฝันจะมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 ให้ได้ จึงต้องการทำผลงานทางวิชาการและต้องเป็นผลงานที่ใช้ได้กับการเรียนการสอน การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงเป็นทางเลือกที่ครูศิริคาดหวังว่า จะนำทางสู่ความสำเร็จในการรับราชการและประสบความสำเร็จในชีวิตตามต้องการ

**“อยากให้มีภูมิใจ เพราะว่ามีคุณค่า
เป็นครูเหมือนแม่ แต่ต้องเป็นยิ่งกว่าแม่ให้ได้”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

**“อยากเป็นอาจารย์ 3 ตั้งใจตั้งแต่เริ่มเป็นครูแล้ว
ทั้งที่ไม่เข้าใจหรอกว่าต้องทำอะไรจึงจะได้”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

จากการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูศิริ พบว่าแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการทำงาน
ทำงานของครูศิริคือ แรงจูงใจจากตัวครูศิริเอง และแรงจูงใจที่เกิดจากการปฏิบัติงาน

แรงจูงใจที่เกิดจากตนเอง คือ

1. ครูศิริต้องการความก้าวหน้าในอาชีพการงาน
2. ครูศิริมีความใฝ่รู้
3. ครูศิริมีทัศนคติที่ดีต่อการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

แรงจูงใจที่เกิดจากการปฏิบัติงาน คือ ครูศิริต้องการพัฒนาการเรียนของนักเรียนและ
พัฒนาการสอนของครู

จากลักษณะภูมิหลังของครูผู้สอนที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณีศึกษาบ่งชี้ได้ว่าทั้ง 3 คน มีความ
ความตั้งใจจริงและภูมิใจในการประกอบอาชีพครู เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักเรียนได้รับผล
ประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ให้มากที่สุด

การเลือกทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นแนวทางในการหาวิธีการแก้ปัญหาในการจัดกิจ
กรรมการเรียนการสอนนั้น เป็นเพราะกรณีศึกษาเกิดแรงจูงใจที่สำคัญ คือ

1. แรงจูงใจที่เกิดจากกรณีศึกษาและบุคคลใกล้ชิด
 - 1.1. เพื่อความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพการงานเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ
คือการเลื่อนตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3
 - 1.2. เป็นความประทับใจของกรณีศึกษา เกิดจากประสบการณ์ต่อการเป็นครูที่ดีของ
นักเรียน
 - 1.3. เพื่อนำความภาคภูมิใจและเป็นรางวัลชีวิตสำหรับตนเอง บุคคลในครอบครัว และ
วงศ์ตระกูล

1.4. พฤติกรรมของครูฝึกศึกษาที่เป็นคนที่ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้และเป็นคนที่มีความคิดที่คิดต่อการทำวิจัย ด้วยครูฝึกศึกษาค้นคว้าว่าการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เมื่อวิจัยสำเร็จ แล้วสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนให้เป็นประโยชน์กับนักเรียนได้

1.5. ต้องการแสวงหาความรู้ที่สามารถใช้แก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่และเป็นความรู้ที่ใช้ได้จริงกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน

2. แรงจูงใจที่เกิดจากนักเรียนในความรับผิดชอบ และแรงจูงใจที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยครูฝึกศึกษามองว่าการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนจะทำให้ครูมองเห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เพราะเมื่อนักเรียนเกิดการเรียนรู้แล้วย่อมส่งผลให้นักเรียนมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และครูฝึกศึกษาจะได้ชี้แนะนักเรียนได้ถูกต้อง และสามารถนำมาใช้ในการบูรณาการการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบขึ้น

ตอนที่ 2 กระบวนการและขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัย

พัฒนาการของครูผู้การเป็นครูนักวิจัย

การพัฒนาตนเองสู่การเป็นครูนักวิจัยของครูฝึกศึกษาทั้ง 3 ครูฝึกศึกษาจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เกิดขึ้นจากความรักและเอาใจใส่ในการแสวงหาความรู้ เป็นคนที่ช่างสังเกต ช่างคิด วิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่องจากการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อทดสอบวิธีการแก้ปัญหาและเสนอเป็นข้อความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยมีขั้นตอนการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสู่การเป็นครูนักวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะของการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน พัฒนาการสอนของตนเองจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบโดยอาศัยการเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด ช่างวิเคราะห์ และช่างสังเคราะห์ เป็นระยะที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัย ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4. ขั้นตอนการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนสู่การเป็นครูนักวิจัย

ขั้นตอนการพัฒนา การทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน	ลักษณะ / พฤติกรรม
1. การสังเกตในระยะ ที่ 1 เป็นการสังเกต เกี่ยวกับปัญหาของ นักเรียน	<p>เป็นการสังเกตแบบมีส่วนร่วมแล้วบันทึกพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ และพฤติกรรมทั่วไป เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและศึกษาพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการสังเกตและรวบรวมลักษณะปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>“ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจะจดไว้ ทั้งที่เกิดในห้องเรียนและนอกห้อง” กรณีศึกษาที่ 1 26 พ.ย 40</p> <p>“ระหว่างการจัดกิจกรรมหรือสิ้นสุดแล้วก็ตาม จะถามเด็กตลอด” กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41</p> <p>“เด็กที่มีปัญหา ข้าครูเห็นแล้ววางเฉย ยิ่งยากที่จะแก้ไข” กรณีศึกษาที่ 3 25 ก. พ 41</p> <p>“จะคุยกับเด็ก กับเพื่อนนักเรียน กับพ่อแม่” กรณีศึกษาที่ 2 23 ธ.ค 40</p> <p>“ที่ว่าเป็นจุดบอดของครูที่ไม่เข้าใจเด็ก” กรณีศึกษาที่ 2 23 ธ.ค 41</p>
2. การวิเคราะห์ ปัญหาและการวางแผนการสอน	<p>เมื่อรวบรวมปัญหาของนักเรียนแล้ว กรณีศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ปัญหาและสังเคราะห์ เพื่อสรุปเป็นหมวดหมู่ลักษณะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนแล้วเริ่มหาวิธีการแก้ไข เช่น การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้นวัตกรรมประกอบ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร การปรึกษาผู้ีประสบการณ์</p> <p>“จัดกลุ่มปัญหาของนักเรียน ดูว่าน่าจะทำอะไรที่แก้ได้บ้าง” กรณีศึกษาที่ 1 30 พ.ย 40</p> <p>“ครูแก้วดาจะชอบมาคุยเรื่องลูกที่เวลาดลับจากโรงเรียนว่า ลูกที่ทำอะไรบ้าง หรือบางทีก็มี อม. ไปที่บ้าน” ผู้ปกครองนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2 28 ม.ค 41</p> <p>“เริ่มมองหาวิธีการแก้ปัญหา ก็อ่านรายงานทางวิชาการบ้าง ตามผู้ที่มีความรู้บ้าง พอได้แนวทางแล้วก็วางแผนว่าจะทำอะไรกับเรื่องนี้” กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41</p>

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ขั้นตอนการพัฒนา การทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน	ลักษณะ / พฤติกรรม
2. การวิเคราะห์ ปัญหาและการวางแผน การสอน(ต่อ)	“รู้สึกเหมือนต้องถูกดองศพ” กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41
3. ดำเนินการตาม แผนที่วางไว้	<p>“ให้เรียนรู้จากชุมชน เรียนจากคนแก่ที่มีความรู้เป็นผู้เฒ่าของบ้าน” กรณีศึกษาที่ 2 27 ม.ค 41</p> <p>“จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนใหม่” กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41</p> <p>“เป็นการลองทำทุกอย่าง ทดลองใช้สื่อ ทดลองใช้วิธีสอน” ที่บ้านกรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41</p> <p>“บางครั้งต้องจัดสถานการณ์ในห้องเรียนใหม่ด้านจิตวิญญาณนอกได้ ถ้าไป เรียนที่บ้านของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ก็พานักเรียนไป” กรณีศึกษาที่ 3 28 ก.พ 41</p>
4. การสังเกตเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ของนักเรียนจากการ จัดกิจกรรมการเรียน การสอนของครู(ใหม่)	<p>ระหว่างการดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กรณี ศึกษาจะสังเกตพฤติกรรมนักเรียนของนักเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู ของนักเรียน โดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วบันทึก ไว้ เพื่อทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์</p> <p>“สังเกตในระหว่างการจัดการเรียนการสอน แล้วจดไว้พิจารณาตอนสอน เสร็จว่าเกิดอะไรขึ้น” กรณีศึกษาที่ 1 30 ม.ค 41</p> <p>“การสังเกตนักเรียนเป็นรายคนจะทำให้เรารู้ว่า ปัญหาของเด็กแต่ละคนเรา จะแก้ไขอย่างไร ต้องขอความร่วมมือจากผู้ปกครองในเรื่องอะไร เพราะว่า เด็กแต่ละคนจะต่างกันโดยพื้นฐานของครอบครัว” กรณีศึกษาที่ 3 19 มี.ค 41</p>

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ขั้นตอนการพัฒนา การทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน	ลักษณะ / พฤติกรรม
5. การบันทึกผลหลัง การสอน / วิเคราะห์ ผลการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนตาม แผน	<p>เมื่อสิ้นสุดการสอนแล้ว ครูฝึกศึกษาจะบันทึกผลการสอนทุกครั้ง แล้วนำผลการบันทึกพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียนใน (4) มาวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุปร่วมกันของการพัฒนาการเรียนของนักเรียนว่ามีผลเป็นอย่างไร เพื่อหารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน</p> <p>“สอนเสร็จจะบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนก่อนสอนห้องต่อไป” กรณีศึกษาที่ 1 19 ธ.ค 40</p> <p>“มีอะไรเกิดขึ้น ก็จำไว้ จดไว้ ดูเป็นรายคน” กรณีศึกษาที่ 2 28 ธ.ค 40</p> <p>“พี่ว่า ด้านรันทันแล้ว เราจับเราจดไว้ จะทำให้เรารู้จักเด็ก” กรณีศึกษาที่ 3 12 มี.ค 41</p>

ระยะที่ 2 ระยะการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน จากการพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในระยะที่ 1 ทำให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อพัฒนานักเรียน ครูฝึกศึกษาจึงเริ่มสนใจศึกษาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างจริงจังโดยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การปรึกษาผู้ที่มีประสบการณ์

“เริ่มสนใจก็เริ่มศึกษาอย่างเต็มที่ มีเวลาว่างก็อ่านงาน ศึกษางาน คุยกับเพื่อนครูที่ทำสำเร็จแล้วบ้าง ก็ได้แนวทางมา จากการทำงานของพี่ ปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาที่ได้รับการแก้แล้ว ผลที่เกิดขึ้นจากการแก้ไขเป็นไง ที่ได้จดไว้หมด ก็เลยเริ่มศึกษาเริ่มลงมือมาเรื่อย ๆ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 7 ก.พ 41

**“เพื่อนครู กับนักเรียนช่วยให้งานเราสำเร็จ เพราะ
ปัญหาของนักเรียนคือจุดเริ่มความเป็นงานวิจัย”
ต้นทฤษฎีกรณีศึกษาที่ 3 2 มี.ค 41**

ระยะที่ 3 การบูรณาการการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนกับการปฏิบัติงานสอน เพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็นครูนักวิจัยอย่างเต็มที่ เป็นการทํางานวิจัยปฏิบัติการควบคู่ไปกับการสอน โดยมีลักษณะขั้นตอนการทํางานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่สำคัญ คือ

การกำหนดปัญหาในการวิจัย

การได้มาซึ่งปัญหาการวิจัยของครูนักวิจัย ซึ่งเป็นปัญหาที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้จาก

1. การวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งปัญหาที่เกิดจากตัวเด็ก ปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดจากการใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่เกิดจากการสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน และได้จากประสบการณ์การเป็นครู
2. จากการเป็นคนที่ยอมรับว่ามีความรู้ ใฝ่รู้ จึงเป็นพฤติกรรมที่นำทางให้ครูมองเห็นปัญหาของนักเรียนได้ชัดเจน และเมื่อได้ปัญหาในการทํางานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ครูนักวิจัยจะนำปัญหาเหล่านั้นมาพิจารณาว่า ปัญหานั้นมีสาเหตุจากอะไร พร้อม ๆ กับการทำความเข้าใจปัญหาเหล่านั้นเพื่อให้การดำเนินการวิจัยสอดคล้องกับปัญหาที่มีสำหรับการทํางานวิจัย

**“เมื่อเด็กเรียนไม่ได้ ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ที่ก็
เริ่มคิดแล้วว่าปัญหานั้นเกิดจากอะไร จากตัวกิจกรรม จากตัวพี่ หรือจากตัวเด็ก”**

ต้นทฤษฎีกรณีศึกษาที่ 3 17 ก.พ 41

**“เมื่อได้ปัญหาแล้ว ก็มาคิดว่าตัวปัญหานั้นคือ
อะไร ต้องศึกษาให้เข้าใจ”**

ต้นทฤษฎีกรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

“เอ (นามสมมติ) เริ่มสนใจการเรียนมากขึ้น แม่
จะเกรงอยู่บ้าง การเรียนดีขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก
พอเล่าว่าขยันเล่าเรื่องที่เรียนมาก เพื่อให้มีเรื่อง
ไปเล่าให้ครูฟัง”

บันทึกพฤติกรรมนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

ปัญหาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัยเรื่อง “ประสบการณ์ชีวิต สู่หลักสูตร
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาล
รัตนมัย (นามสมมติ)” คือ

1. นักเรียนเบื่อหน่ายรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูที่
เป็นการสอนแบบบรรยาย และการสอนแบบ “การบอกกล่าว”
2. เนื้อหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดในหลักสูตรเป็นเนื้อ
หาที่ไกลตัว ทำความเข้าใจได้ยาก
3. ความรู้ของนักเรียนเป็นความรู้ชั่วคราว ไม่ใช่ความรู้ที่เป็นพื้นฐานต่อ
การเรียนในระดับสูงขึ้น และนักเรียนไม่สามารถนำไปใช้ได้จริง
4. นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าความน่าจะเป็นเมื่อเทียบ
สภาพแวดล้อมของนักเรียน เนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นชุมชนเมืองที่มีปัจจัย
สนับสนุนมากมาย

จากเอกสารประกอบการอบรมทางวิชาการของครูนักวิจัย

การกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย

จากลักษณะพฤติกรรมของครูนักวิจัยที่เป็นคนช่างคิด ช่างสังเกต ช่างวิเคราะห์หาแนวทาง
ในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
จึงมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยที่สำคัญคือ ต้องการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนทั้งด้านผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถนำไปใช้กับชีวิตประจำวันและเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับสูงขึ้น
ต่อไป

“เพื่อพัฒนาเด็ก เพื่อผลงานทางวิชาการ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

“เด็กสำคัญกว่า คิดว่าไม่ได้ก็ไม่เป็นไรจะพัฒนา
เรื่อย ๆ แต่เด็กเขาต้องอยู่กับเรา เราต้องดูแล”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

“ต้องดูว่ามันสอดคล้องกันไหมกับตัวปัญหาใน
การวิจัยของเรา”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูนักวิจัย มีลักษณะที่สำคัญคือ

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนในความรับผิดชอบของครูคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เฉลี่ยปีการศึกษาละ 45 คน ที่ครูรับผิดชอบเป็นครูประจำชั้น เหตุผลของการเลือกนักเรียนที่ครูรับผิดชอบประจำชั้น เนื่องจากครูติดตามนักเรียนได้ตลอดเวลา สามารถเข้าถึงข้อมูลและเก็บข้อมูลได้ครอบคลุมมากขึ้นทั้งจากผู้ปกครองนักเรียนและจากตัวนักเรียนเอง

“ให้นักเรียนในห้องของตัวเอง ถ้าให้นักเรียน

ป. 4 ทั้งหมด 200 กว่าคน คงดูแลไม่ทั่วถึง แล้ว

ก็ที่ได้อยู่กับเด็กตลอดด้วย ถ้าห้องอื่นก็เจอกัน

เฉพาะเวลาเรียนและเวลาเรียนซ่อมเสริมเท่านั้น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 22 ก.พ 41

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1. แหล่งข้อมูล คือนักเรียน เพื่อนนักเรียน เพื่อนครู ผู้ปกครอง

2.2. วิธีการรวบรวมข้อมูล ครูสำรวจรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจากการสังเกต การ

สัมภาษณ์ การตรวจงาน การสัมภาษณ์ผู้ปกครอง การบันทึกพฤติกรรม จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดให้นักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพื่อประโยชน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยมีลักษณะที่สำคัญ คือ

- 2.2.1. การให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ
- 2.2.2. การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้สำหรับนักเรียน
- 2.2.3. การให้นักเรียนเรียนรู้จากชุมชนจากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและจากการศึกษา

นอกสถานที่

“สังเกตตลอดเวลาที่ทั้งในห้องเรียน นอกห้อง
เรียน กับผู้ปกครองติดต่อตลอด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41

“คุยกับเด็กทุกครั้งที่มีเวลาว่าง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41

“ทอพบปัญหาที่มองหาลูกทางแก ก็ใช้หลาย ๆ วิธี
วิธีใดแก้ไขได้ตรง เกิดประโยชน์จะเป็นวิธีที่ดีที่
สุด ก็แสดงว่าใช้ได้แล้ว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 21 ก.พ 41

“คุณครูให้เล่าเรื่องการไปเที่ยว เราต้องทำ
ตัวอย่างไร บางครั้งก็ให้เขียนเรื่องในบ้าน”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

“คุณครูพาไปฟังเรื่องเอดส์ที่โรงพยาบาล แล้วยัง
ให้เขียนสิ่งที่เราได้จากการฟัง บางทีก็ให้ร่วมกัน
สรุป”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

และ จากแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ประจำปีการศึกษา 2540 พบว่า ศึกษานอกสถานที่ 15 แผนการสอน เชิญวิทยากร คือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้มีความรู้ในเนื้อหาในแผนการสอนอื่น ๆ เช่น ไฟฟ้า พนักงานองค์การโทรศัพท์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ฯลฯ จำนวน 18 คน

2.3. เครื่องมือในการวิจัย คือตัวครุณักวิจัย แบบบันทึกการสังเกต แบบบันทึกการสัมภาษณ์

โดยรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เพียงพอสำหรับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นดังนี้

การสังเกต การสังเกตเป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้อของนักเรียน ทั้งในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอน และทุกครั้ง ที่สังเกตกลุ่มตัวอย่างครูจะต้องทำการบันทึกทุกครั้ง เมื่อครูมองเห็นปัญหาหรือข้อสงสัยที่เป็น ข้อมูลที่จะใช้ในการทำวิจัยครูจะถามนักเรียนทันที เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นพฤติกรรมที่เป็นจริงเพื่อหาแนวทางแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ที่ใช้ควบคู่กับการสังเกต นักเรียน เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ เหมือนการพูดคุยกันระหว่างครูกับนักเรียน และจากการสัมภาษณ์ทำให้ครูกับนักเรียนสนิทสนมกันยิ่งขึ้น เพราะนักเรียนจะเกิดความรู้สึกไว้วางใจ เมื่อมีปัญหาหรือข้อสงสัยนักเรียนจะกล้าซักถาม กล้าแสดงความคิดเห็นในระหว่างมีกิจกรรมการเรียนการสอน และช่วยให้ครูเข้าใจปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ครูได้รวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียน ทำให้ครูและผู้ปกครองร่วมกันประสานงาน ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เพราะผู้ปกครองรับทราบข้อมูลของนักเรียนที่ทำให้ดีและสนับสนุนการเรียนของนักเรียนได้เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมการเรียนที่บ้าน

การวิเคราะห์งานของนักเรียน เป็นการรวบรวมข้อมูลประกอบการสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมภายในของนักเรียนควบคู่กับพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตเห็นได้

การวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน จากการบันทึกพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นประจำ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในและภายนอกห้องเรียนที่ครุณักวิจัยบันทึกไว้

ตัวอย่างการรวบรวมข้อมูลเป็นรายกรณีในการวิจัย

ดร. ไขไก่ (นามสมมติ) เป็นเด็กที่ร่าเริง แจ่มใส เป็นผู้นำกลุ่มที่ดีในการทำงาน มีความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย เรียนเก่ง พ่อแม่รับราชการ ไขไก่อมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เด่าเรื่องจากประสบการณ์ได้ตามลำดับขั้น

คณ. นำฝน(นามสมมติ) เป็นเด็กว่าเริง ร่างกายแข็งแรง เรียนปานกลาง มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ไม่กล้าแสดงออกมากนัก พ่อเป็นนักการภารโรง แม่เป็นแม่บ้าน นำฝนมีปัญหาในการ เรียนคือ ขาดความต่อเนื่องของความคิด ไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนโดยการสังเกต การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ลักษณะ พฤติกรรมของนักเรียนทำให้ครูนักวิจัยรู้จักนักเรียนได้ดี สามารถจัดกิจกรรมได้ตามความสนใจทำให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ครูนักวิจัยยังได้รวบรวมและสังเคราะห์งาน ของนักเรียนเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียนจากการดำเนินการวิจัยอีกด้วย (ภาคผนวก ๑)

การตรวจสอบข้อมูล

ครูนักวิจัยมีวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็น “การซ้ำซ้ำ ทวนเพื่อความมั่นใจ และแน่ใจในความถูกต้อง” คือ การตรวจสอบจากเวลาจากการสังเกตและการ สัมภาษณ์ในเรื่องเดียวกันแต่ต่างเวลา การตรวจสอบจากวิธีการหลากหลายในการเก็บข้อมูล การ ตรวจสอบจากบุคคลคือการสัมภาษณ์เพื่อนนักเรียน สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน โดยการตรวจสอบข้อมูลเป็นการตรวจสอบที่ครูไม่รู้ว่าเป็นการตรวจสอบข้อมูลทางการวิจัยแต่เป็นเหมือนการซ้ำ ความมั่นใจ เพื่อให้ผลการวิจัยมีความน่าเชื่อถือและเป็นผลการวิจัยที่ครูสามารถนำมาใช้ได้จริง นักเรียนได้รับประโยชน์จากงานวิจัยอย่างเต็มที่

“เนื้อหาที่ใช้ในศูนย์การเรียนที่จัดให้นักเรียนจะ ไม่ใช่เพียงครั้งเดียว จะนำมาใช้เรื่อยโดยอธิบาย ครั้งเดียว ถ้าเด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น แสดงว่าเนื้อหาที่ให้เป็นเนื้อหาที่สามารถใช้ได้ แล้ว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

“ถามพ่อแม่ของเด็กอย่างน้อยอาทิตย์ละ 2 ครั้ง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

“คุยกับครูบ่อย ๆ เวลามาส่งคอนเข้าบ้าง ทาง
โทรทัศน์บ้าง”

สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของครูนักวิจัย พบว่า ครูนักวิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล
ในเชิงคุณภาพที่วิเคราะห์แบบสร้างข้อสรุปตามการจำแนกของ สุกงศ์ จันทวานิช (2539) คือ การ
วิเคราะห์แบบอุปนัย การวิเคราะห์โดยการจำแนกชนิดของข้อมูล การวิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบ
ชนิดของข้อมูล ร่วมกับการวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ หรือถ้าเป็นการวิเคราะห์
ด้วยวิธีการทางสถิติ จะนำเสนอด้วยค่าสถิติที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

“การวิเคราะห์ข้อมูล ไม่ได้ใช้หลักการทางสถิติ
เหมือนคำวิจัยที่อ่านเจอ แต่ที่ใช้การบันทึก
พัฒนาการเรียนของเด็ก เขียนทุกวันบันทึกทุก
วัน ถ้าคืบของลักษณะที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น
นั่นแหละเป็นการวิเคราะห์ของที”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 18 ก.พ 41

“เขียนตามลำดับเวลา ทุกวันที่เห็น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

“ไม่มีสถิติอะไรที่ยาก แค่อธิบาย ความถี่ วิ
เคราะห์เป็นคำพูด แปลผลตามข้อมูลพฤติกรรม
เด็ก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 25 ก.พ 41

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

การเผยแพร่งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน มีรูปแบบการเผยแพร่ที่ชัดเจนที่สุด คือการเป็นวิทยากรรับเชิญจากหน่วยงานทางราชการต่าง ๆ ทั่วภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนรายงานการวิจัย มีวิธีการเผยแพร่โดยการให้อ่านในที่ห้องสมุดของโรงเรียน

“ส่วนมากจะเป็นของ สปอ.ต่าง ๆ ที่สนใจทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เขาเชิญมาก็ไป ก็เหมือนเหมือนกันที่ใช้เวลาในการอธิบายงานที่เราทำเป็นเวลาหลายปี แต่ใช้เวลาครึ่ง - 1 ชั่วโมงให้เขาเข้าใจให้ได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 26 ก.พ 41

“บางคนก็ถามมาที่บ้าน ที่โรงเรียน ก็ให้งานเขาไปอ่าน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 26 ก.พ 41

“อยากให้ครูเราทำ เพราะทำแล้วได้ประโยชน์มากทั้งต่อผู้ทำ ต่อ โรงเรียนและที่สำคัญคือนักเรียนของเราดีขึ้น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 8 มี.ค 41

“คุยกับเขาประจำ พยายามทำความเข้าใจ อ่านงานของอาจารย์ด้วย ปรึกษาทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน”

สัมภาษณ์เพื่อนครูกรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

แต่ขณะนี้ครูนักวิจัยเกิดความท้อแท้ในการเผยแพร่งานวิจัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีเพื่อนครูคัดลอกงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู เพื่อทำเป็นผลงานทางวิชาการในการขอเลื่อน

ตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 ครูศิริจึงระงับการเผยแพร่รายงานการวิจัยเล่มนี้ โดยขณะนั้นครูศิริเผยแพร่การวิจัยเฉพาะการรับเชิญเป็นวิทยากรเท่านั้น

“ฟังมากกว่า เพราะอะไร ที่ก็ให้คำแนะนำ
ปรึกษาตลอดเวลาดังแต่เขาเริ่มดำเนินการ แต่
ปรากฏว่างานออกมาเป็นงานของพี่”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

“ตอนนี้บรรยายอย่างเคียวก่อน ยังไม่ออกเผยแพร่รายงาน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

การทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ก่อตัวได้ว่าเป็นชีวิตการทำงานของครูที่ส่งเสริมครูทั้งในด้านส่วนตัว คือทำให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 ตามความใฝ่ฝันและนำมาใช้ประโยชน์กับนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ครูนักวิจัยรู้สึกทำนักเรียนของครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทำให้ครูเป็นครูสิริในวันนี้ ครูศิริจึงใช้งานวิจัยนั้นให้เป็นประโยชน์ในด้าน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การนำงานวิจัยมาใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาการสอนของครูให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น คือ การใช้เนื้อหาที่ได้จากการทำงานวิจัยแทนการใช้เนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด การใช้สื่อที่เหมาะสมกับเนื้อหา และการใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคือ นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ นักเรียนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูคือ ผู้ร่วมเรียน ผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้ชี้แนะแก้ไข ปัญหา ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือแหล่งเรียนรู้ที่ยิ่งใหญ่ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกในการเรียนเพราะเป็นการเรียนตามความสนใจ เป็นการเรียนที่อาศัยตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดที่สรุปเป็นหลักการได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดเป็น “ความรู้แท้”

“การจัดกลุ่มการเรียนรู้ นักเรียนคณะกันทุกระดับไม่มีกลุ่มเก่ง กลุ่มอ่อน เพราะความแตกต่างของเด็กสอนให้รู้จักการช่วยเหลือกัน ตามคติกัน เพราะการเรียนยึดความสามารถของกลุ่มไม่ใช้ความสามารถของคน

เรียนตามกลุ่มสนใจ ไม่เป็นไปตามลำดับของเนื้อหา

ภูมิปัญญาในห้องฉัน ให้ความรู้มากกว่าหลักสูตร เพราะเป็นความรู้ที่เป็นจริงได้รับการตรวจสอบแล้ว

นักเรียนทุกคนมีความสำคัญ ทุกคนเรียนเพราะความสนใจของตนเอง ไม่ใช่เรียนเพราะครูบังคับ ประสพการณ์ของทุกคนคือความรู้”

จากหนังสือคุณค่าของคน คุณค่าของภูมิปัญญา

ประโยชน์ต่อตนเอง

การทำงานวิจัยของครุศึกษามีประโยชน์ต่อตนเอง คือ สอนให้เป็นคนช่างสังเกตอย่างละเอียด ช่างอ่าน ช่างเขียน ช่างคิดวิเคราะห์ สอนให้เป็นคนเห็นโอกาสของการเรียนรู้ สอนให้เป็นคนรู้จักคน รู้จักนักเรียน และช่วยให้ครูมีตำแหน่งทางวิชาการตามต้องการ

“ช่วยให้เป็นคนที่ชอบสังเกต ชอบเขียน ก่อนหน้านี้เห็นอะไรก็เฉย ๆ แต่ตอนนี้ต้องดู ต้องคิด ต้องบันทึก เพราะทุกสิ่งที่เห็นคือความรู้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

ประโยชน์ต่อเพื่อนร่วมงาน

งานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครุศึกษามี ได้รับความสนใจจากเพื่อนครูเป็นอย่างมาก เพราะเป็นงานที่ได้จากประสบการณ์ของผู้เรียน จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จากผู้มีประสบการณ์จริง สามารถเป็นตัวอย่างงานในการสร้างผลงานทางวิชาการ เป็นแหล่งในการเรียนรู้สำหรับครู และเป็นงานวิจัยที่ครูในห้องฉันใกล้เคียงสามารถนำไปบูรณาการ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้

“อยากให้ครูทุกคนเห็นประสบการณ์ของคน เป็นบทเรียนที่นำมาประยุกต์ได้กับสถานการณ์ในห้องเรียน ภูมิปัญญาชาวบ้านมีความสำคัญ

เป็นความรู้ที่ดี เป็นความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบ
ความถูกต้องเป็นเวลานาน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 10 มี.ค 41

“เป็นครูที่มหาสารคาม ติดตามฟังอาจารย์เป็น
ครั้งที่ 3 แล้ว งานของอาจารย์นำไปใช้ได้ดีมาก
นักเรียนชอบสนุกกับการเรียน แต่ก่อนที่สอน
ตามหลักสูตร พออ่านงานของอาจารย์แล้วได้
ความรู้”

สัมภาษณ์ครูที่เข้าฟังการบรรยายของกรณีที่ 3 10 มี.ค 41

ตอนที่ 3 กระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่มีต่อพฤติกรรมการสอน

พฤติกรรมการสอนของกรณีศึกษา

กรณีศึกษาทั้ง 3 กรณี เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ทั้งด้านการศึกษา การทำงานแรง
งูใจในการทำงานวิจัย พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำวิจัย และความต้องการใช้ผลการวิจัยปฏิบัติการ
ในชั้นเรียนให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง พัฒนานักเรียน โดยทั้ง 3 กรณีศึกษามีพฤติกรรม
การสอนในด้านการเป็นผู้บริหารจัดการชั้นเรียน และการเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เป็นครูผู้สอน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่มีความสนใจการทำวิจัยปฏิบัติการใน
ชั้นเรียน

การบริหารจัดการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน

ครูนิรันดรเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 มีนักเรียนในความดูแลจำนวน 37 คน
โดยสอนประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วย ลักษณะการจัด
ชั้นเรียน นักเรียนนั่งเดี่ยวประจำโต๊ะของตัวเองโดยหันหน้าเข้าหากระดาน เวลาทำงานกลุ่มนักเรียน
ใช้วิธีการยกเก้าอี้หันหน้าเข้าหากัน ส่วนโต๊ะครูจะอยู่ด้านหน้าชั้นเรียน ด้านข้างที่ติดกับกระดานดำ

เป็นชั้นวางเอกสารการปฏิบัติงาน คู่มือครู แผนการสอน สื่อการเรียนการสอน และเอกสารประจำตัวของอาจารย์ เช่นสมุดบันทึก แฟ้มสะสมงานส่วนตัว

ภายในห้องเรียนมีการจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน มีการแบ่งเป็นมุมประสบการณ์ต่าง ๆ คือ มุมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มุมทักษะ มุมสร้างเสริมลักษณะนิสัย มุมกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ มุมประสบการณ์พิเศษ และมุมผลงานนักเรียน นอกจากนี้ยังแบ่งพื้นที่ห้องเรียนเป็นมุมห้องสมุดประจำห้องเรียนสำหรับให้นักเรียนค้นคว้าเวลาที่ทำงานเสร็จในแต่ละวิชา ตอนเช้านักเรียนทุกคนรับผิดชอบร่วมกันในการทำความสะอาดห้องเรียนระหว่างเวลา 07.30-08.00 น เป็นการฝึกนักเรียนรักความสะอาด มีระเบียบวินัย และเป็นคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยการแบ่งเป็นเวรประจำวัน

“ให้นักเรียนทำความสะอาดห้อง ได้ฝึกเด็กไป
ด้วย สอนวิชางานบ้านไปในตัว”

ต้นทฤษฎีการศึกษาที่ 13 ร.ศ 40

ด้านการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนของครูนิรันคร เริ่มจากการจัดทำแผนการสอน กำหนดการสอน จากหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เป็นหลักในการกำหนดกิจกรรมการสอนในแผนการสอนประจำวันของอาจารย์ร่วมกับแผนการสอนที่จัดทำร่วมกันเป็นแผนการสอนประจำอำเภอ โดยในการเตรียมการสอนแต่ละครั้ง ครูนิรันครจะใช้เวลาในตอนกลางคืนที่บ้าน เพราะที่โรงเรียนครูต้องรับผิดชอบงานวิชาการของโรงเรียนด้วยนอกเหนือจากงานสอน ในการกำหนดกิจกรรมการสอนในแผนการสอน ครูจะนำเอาปัญหาที่เกิดจากการสอนในวันที่ผ่านมา มาช่วยกำหนดกิจกรรมการสอนด้วย และในบางครั้งในการกำหนดเนื้อหาในการสอน ครูได้ใช้เนื้อหาที่นักเรียนต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมนอกเหนือจากหลักสูตรกำหนดมาจัดไว้ในแผนการสอนของอาจารย์ด้วย และเมื่อสิ้นสุดการสอนในแต่ละครั้ง ครูได้จดบันทึกปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ด้วยในสมุดบันทึกประจำตัว ที่ใช้บันทึกเกี่ยวกับ คำถามที่สำคัญที่ครูยังติดค้างนักเรียน ตัวอย่างคำถามของนักเรียน เรื่องสำคัญที่ควรเสริมให้นักเรียน ปัญหาของนักเรียนแต่ละคนทั้งที่ได้รับการแก้ไขและไม่ได้รับการแก้ไขในชั่วโมงเรียน (จากบันทึกส่วนตัวปี 2540 ของครูนิรันคร)

“บันทึกเล่มนี้ ผมใช้เตือนความจำเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อใช้ปรับแผนการสอนและเนื้อหาที่จะให้เพิ่มเติมจากที่หลักสูตรกำหนด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค. 40

“ผมว่าปัญหาที่ครูได้เห็น ได้พบเจอจากนักเรียน เป็นประสบการณ์ชีวิต เป็นข้อเท็จจริงที่ครูไม่ได้จากหลักสูตร”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค. 40

แม้ว่าครูนิรันครจะมีอายุราชการนานหลายปีแล้วก็ตาม แต่แผนการสอนของครูนิรันครยังเป็นแผนการสอนแบบพิศดาร คือมีตัวอย่างประโยคคำพูดที่จะใช้ในการสอนด้วย ซึ่งครูบอกว่า ที่บันทึกการสอนเป็นแบบนี้เหมือนตอนที่ยังเป็นนักศึกษาเนื่องจากเป็นการเตือนตัวเองอยู่ตลอดเวลา เด็กไม่ใช่ผู้รู้แล้วที่เราจะพูดอย่างไรก็ได้ เพราะบางคำพูดครูเข้าใจ แต่เด็กไม่รู้เรื่อง และที่สำคัญเวลาที่ไปราชการ ครูที่สอนแทนสามารถสอนแทนได้เลย

ด้านการจัดกิจกรรมการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนิรันคร สามารถแบ่งได้เป็น

1. ครูเป็นศูนย์กลางในการสอน ครูนิรันครใช้วิธีการสอนแบบบรรยายประกอบเรื่องในการเรียนในเนื้อหาที่ยากแก่การทำ ความเข้าใจ และในเนื้อหาที่ครูเห็นว่ามีส่วนการเรียนการสอนที่เป็นอันตรายต่อนักเรียน

“ตอนเป็นครูแรก ๆ ผมใช้การสอนอย่างเดิวย่อรายประกอบสื่อที่หาได้ พอเป็นครูนานขึ้นจะเกิดการเรียนรู้ว่าบางเรื่องเด็กก็ต้องการเรียนรู้เองก็ปล่อยเขา จะสอนเฉพาะเนื้อหาที่ยากแก่การทำ ความเข้าใจ หรือว่าเรื่องที่จะมีอันตรายเช่น ไฟฟ้า สารเคมีอันตราย ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 25 ธ.ค. 40

“อาจารย์นรินทร์ นำข่าฆ่าแมลงที่มีอันตรายร้ายแรง บรรลุขวดเล็ก ๆ เป็นตัวอย่างประกอบการอธิบาย ว่าคืออะไร แต่ละขวดมีผลต่อร่างกายอย่างไร โดยอาจารย์ตั้งขวดยาทั้งหมดไว้ที่โต๊ะหน้าชั้นเรียน”

สังเกตการสอนกรณีศึกษาที่ 1 25 ร.ค 40

2. สอนโดยวิธีการสาธิตและทำการทดลอง ครูนรินทร์จะใช้ในเนื้อหาที่เป็นการทดลอง และในเนื้อหาที่สามารถสาธิตได้ โดยครูเป็นผู้สาธิตการสอนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเนื้อหาที่ใช้การทดลองจะใช้เมื่อครูสามารถหาอุปกรณ์การทดลองได้และเป็นเนื้อหาที่นักเรียนสามารถทดลองเองได้โดยครูเป็นเพียงผู้ควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนเท่านั้น

3. การใช้ศูนย์การเรียน ครูนรินทร์ได้จัดหาบทเรียนสำเร็จรูปจากศูนย์วิชาการและศูนย์สื่อการเรียนการสอนของอำเภอและกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ ที่มีสื่อที่น่าสนใจเพื่อใช้เป็นบทเรียนประจำศูนย์การเรียนที่จัดขึ้นภายในห้องเรียน หรือในบางครั้งใช้ห้องสมุดเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และในขณะนี้ครูนรินทร์กำลังสร้างบทเรียนสำเร็จรูปเพื่อเป็นสื่อการสอนประจำห้องเรียนด้วย

“สื่อพวกนี้เป็นของศูนย์วิชาการและก็ศูนย์สื่อเด็กชอบมากถ้าให้เขาเรียนเอง ตอนแรก ๆ ก็ยุ่งเหมือนกัน เพราะเด็กไม่เข้าใจ หลังจากนั้นก็ดีขึ้น แต่ก็ไม่ได้ให้เรียนบ่อยเพราะสื่อไม่ค่อยมี”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 23 ร.ค 40

“สื่อพวกนี้ผมกำลังรวบรวมไว้ เพื่อให้เป็นสื่อกลางสำหรับห้องเรียนในเนื้อหาที่สามารถจัดให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองในภาคการศึกษาต่อ ๆ ไป”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 26 ร.ค 40

และจากสถิติการใช้สื่อการเรียนการสอนของ
ศูนย์สื่อการเรียนการสอนของศูนย์วิชาการ
ประจำกลุ่มซึ่งตั้งอยู่ที่โรงเรียนนี้พบว่า ครูนิ
รันครมีสถิติการใช้สื่อการเรียนการสอนมากกว่า
ครูคนอื่น ประมาณ 3-4 ครั้ง/สัปดาห์

(สถิติการใช้สื่อการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน ประจำปี 2540)

4. การศึกษานอกสถานที่ ครูนิรันครใช้การศึกษานอกสถานที่ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
และสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ เช่น สอนเกี่ยวกับอาชีพในชุมชน ครูให้นักเรียนเสนออาชีพที่สนใจ
แล้วทำการสัมภาษณ์ในสิ่งที่นักเรียนต้องการรู้จากการสัมภาษณ์บุคคลในชุมชน เพราะครูนิรันคร
เชื่อว่าการเรียนจากชีวิตจริงให้ความรู้ที่ยั่งยืนกว่าการเรียนในตำรา

“การศึกษานอกสถานที่จะทำให้นักเรียนเห็นสิ่ง
ที่เป็นจริงมากกว่าการคิดเอง จินตนาการเอง
เพราะการได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นจริง จับต้องได้
นั่นเอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 17 ธ.ค. 40

5. การใช้วิธีการสอนหลากหลายลักษณะหลายวิธี เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด รวมทั้ง
เพื่อสร้างบรรยากาศทางการเรียนในชั้นเรียนให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในกิจกรรมการเรียน
การสอนที่ครูจัดขึ้น โดยวิธีการสอนของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้จากการทดลอง
ใช้หลาย ๆ ครั้ง วิธีใดที่ครูเห็นว่าดีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนจะเป็นวิธีที่ใช้บ่อย และในบางเนื้อ
หาครูจะใช้วิธีการผสมผสานหลากหลายวิธีการแทน รวมทั้งการสอนซ่อมเสริมเนื้อหาที่นักเรียนมีปัญหา และ
เป็นเรื่องทั่วไปที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในหลักสูตร หรือเป็นเนื้อหาที่ได้จากการสำรวจความ
เห็นของนักเรียนว่าต้องการเรียนรู้ในเรื่องใดด้วย

“นี่ไม่ใช่วิธีแรก(นักเรียนจดคำถาม-คำตอบบน
กระดาน) วิธีใดใช้ได้ดี ก็ใช้บ่อย ๆ บางเรื่องให้
นักเรียนค้นเองประกอบการเรียนนอกห้องเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค. 40.

“ผมจัดให้วันละ 1 ห้องเรียนในตอนเช้า
นักเรียนเข้าเรียนเกือบทุกคน เพราะขอร้องผู้ปกครอง
ให้ส่งนักเรียนเร็วในวันที่เรียนเสริม”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 17 ธ.ค. 40

“ใช้เรื่องที่นักเรียนมีปัญหา เรื่องที่นักเรียนสนใจ
ใจและทั่วๆ ไป”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 17 ธ.ค. 40

บรรยากาศภายในห้องเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีความตั้งใจ
ในการเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม

ด้านการวัดผลประเมินผล

พฤติกรรมของครูนิรันดร ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน ยึดจุดประสงค์การ
เรียนรู้ตาม ป.02 และตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อดูว่านักเรียนผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำหรือไม่
อย่างไร โดยในการวัดจุดประสงค์ทางการเรียนรู้แต่ละครั้ง ครูนิรันดรได้บันทึกความก้าวหน้าของ
นักเรียนในสมุดประจำตัวของนักเรียนที่ได้จัดทำขึ้นนอกเหนือจาก ป 02 เพื่อศึกษาพัฒนาการของ
นักเรียน จากการสังเกตพบว่าครูมีการวัดผลประเมินผลก่อนการเรียนการสอนโดยวัดจากการตอบ
คำถามของนักเรียนและการให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ส่วนการวัดผลประเมินผลหลังการเรียน
การสอนใช้แบบทดสอบ

“การวัดผลการเรียนของนักเรียน ยังยึดตามจุด
ประสงค์การเรียนรู้ที่ส่วนกลางกำหนด เพราะว่า
เราต้องดูว่าเด็กของเราเป็นอย่างไรเมื่อเทียบกับ
โรงเรียนอื่น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 29ธ.ค 40

“บางครั้งพี่ก็สร้างข้อสอบเอง เพื่อวัดผลการผ่าน
จุดประสงค์ แต่จำเป็นการสอบปลายภาคเรียน
ต้องใช้ข้อสอบที่ทางกลุ่มโรงเรียน หรือข้อสอบที่
ทางสำนักงานประถมศึกษากำหนดให้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 15 ม.ค 41

คณ. แดงกวา(นามสมมติ) ไม่สามารถแยกสารอาหารที่ให้พลังงานกับสาร
อาหารที่ไม่ให้พลังงานได้ (30 พ.ค 40)

ทำแบบทดสอบเรื่องสารอาหารได้ 7 ข้อค่าถามจาก 10 ข้อ (7 มิ.ย 40)

จากสมุดบันทึกประจำตัวนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 1-13 ธ.ค 40

สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ลักษณะของความสัมพันธระหว่างครูนิรันคร์และนักเรียนในความรับผิดชอบประจำชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5/3 และนักเรียนในความรับผิดชอบประจำวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนจำนวน 145 คน ความสัมพันธระหว่างครูนิรันคร์และนักเรียนมี
ลักษณะเป็นแบบครูกับศิษย์ คือ เป็นลักษณะความสัมพันธที่นักเรียนต้องให้ความเชื่อถือครู
นักเรียนสามารถซักถามได้ตลอดเวลาในชั่วโมงเรียน และสามารถซักถามได้เมื่อสิ้นสุดการเรียนใน
แต่ละชั่วโมงเมื่อเด็กนักเรียนมีปัญหาครูจะติดตามซักถามจากเพื่อนนักเรียนตลอด รวมทั้งการติดตาม
นักเรียนจากการเข้าพบผู้ปกครองนักเรียนเพื่อหาแนวในการแก้ปัญหาาร่วมกัน นักเรียนที่เคย
เรียนกับครูนิรันคร์จะขอคำปรึกษาการเรียนเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นด้วย

“แรก ๆ จะดู ๆ เขาก่อน แล้วถามเพื่อนเขาว่า
เขามีปัญหาอะไร ถ้ายังแก้ไขไม่ได้ จะคุยกับผู้
ปกครอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 26 ธ.ค 40

“อาจารย์จะโทร.คุยตลอด ถ้ามีเวลาอาจารย์จะ
ตามจนถึงบ้าน คินะครับเราได้รู้ว่าลูกเราเป็น
อย่างไร มีเรื่องใดที่เป็นปัญหา”

สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนกรณีศึกษาที่ 1

กรณีศึกษาที่ 2 เป็นครูผู้สอนตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่าง ต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี

ครูแก้วตาสนใจการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และเริ่มทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นมา เป็นขั้นตอนที่กำลังพัฒนาตนเองสู่การเป็นครูนักวิจัย และจากการทำ วิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ผ่านมาทำให้ครูแก้วตามีความเข้าใจนักเรียนและใกล้ชิดกับนักเรียนมาก ขึ้น เพราะการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องคิดคานนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน ของครูแก้วตา ดังนี้

การบริหารจัดการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนซึ่งเป็นห้องที่ครูแก้วตาเป็นครูประจำชั้นคือชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 มี นักเรียนรวม 27 คน ลักษณะของห้องเรียนโปร่งสบาย อากาศถ่ายเทได้ดีเนื่องจากเป็นห้องเรียนที่ อยู่ชั้นล่างของอาคารเรียน 2 ชั้น ของโรงเรียนบ้านทรายทอง ภายในห้องเรียนจะจัดให้นักเรียนนั่งเป็น กลุ่มจำนวน 4 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีชื่อประจำกลุ่ม ภายในห้องเรียนจัดเป็นมุมประสบการณ์ ต่าง ๆ ทั้ง 4 กลุ่มประสบการณ์ มุมความรู้ รวมทั้งมุมผลงานของนักเรียน

โต๊ะของครูแก้วตาดังอยู่ทางด้านหลังห้องเรียน โดยมีชั้นวางเอกสารประจำตัวของอาจารย์ เอกสารการสอน คู่มือครู เพิ่มงานในหน้าที่สอนและเพิ่มงานที่ได้รับมอบหมาย สื่อการเรียนการสอน เพิ่มงานนักเรียน และมุมสารจากครูถึงผู้ปกครอง/สารจากผู้ปกครองถึงครู

ภายนอกห้องเรียนด้านระเบียงหน้าชั้นเรียนเป็นป้ายนิเทศเสนอเหตุการณ์ ประจำวันป้าย นิเทศแสดงผลงานของนักเรียนที่เป็นปัจจุบันวันต่อวัน นักเรียนทุกคนมีหน้าที่รับผิดชอบนอกเหนือ จากหน้าที่เฝ้ารักษาความสะอาดประจำวัน ส่งผลให้นักเรียนเป็นคนรักห้องเรียน รักความสะอาด รักความเป็นระเบียบ มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบ

จะเห็นได้ว่า การจัดห้องเรียนของครูแก้วตาเป็นการจัดชั้นเรียนที่ส่งเสริมบรรยากาศการ เรียนการสอน นักเรียนสามารถประกอบกิจกรรมที่สนใจตามมุมต่าง ๆ ได้ หลักการในการจัดห้อง เรียนที่สำคัญคือ

1. การจัดโต๊ะเรียนของนักเรียนตามความสมัครใจของนักเรียน โดยครูถือว่าหน้าที่บุคคลจะทำงานใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความสนใจของบุคคลนั้น
2. จัดตามลักษณะของนักเรียน คือแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักเรียนที่เรียนเก่งและอ่อนคละกันเพื่อให้ นักเรียนรู้จักให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
3. ยึดหลักการให้มีพื้นที่ใช้สอยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน

“ตอนที่เดือนฉันคุณครูให้นั่งคนเดียวครับ เพิ่ง
นั่งเป็นกลุ่มเทอมนี้ ไม่ค่อยชอบครับเพราะจิด
กันเกินไป แต่ไม่ต้องจัดใหม่เวลาทำงานกลุ่ม”

สัมภาษณ์นักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 23 ม.ค 41

“หนูจัดหน้าห้อง (ป้ายนิเทศ) กับเพื่อนค่ะ ครู
ให้จัดเองแล้วครูคอยบอกเวลาทำไม่ถูก”

สัมภาษณ์นักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 23 ม.ค 41

“แรก ๆ ให้เขานั่งกันตามใจชอบ คนเก่งก็จับกับ
คนเก่ง หลังๆ ไม่ได้เพราะเด็กเห็นแก่ตัวกัน ก็
จับเขาคละกัน ให้คนเก่งช่วยคนที่อ่อนกว่า”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 27 ม.ค 41

ด้านการเตรียมการสอน

เอกสารการสอนของครูแก้วดา คือเอกสารหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน สื่อการเรียน การสอน โดยในแต่ละส่วนครูดำเนินการดังนี้

เอกสารหลักสูตรและคู่มือครู เป็นเอกสารที่ได้จากส่วนกลาง ครูใช้เป็นตัวกำหนดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล เพียง 30 ส่วนใน 100 ส่วนที่กำหนดในแผนการ สอน โดยในส่วนนี้ครูแก้วดาได้จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น ส่วน ๆ เพื่อใช้บูรณาการร่วมกับเนื้อหาที่ได้ จากการประชุมร่วมกับผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและเนื้อหาที่กำหนดโดยสำนักงานการประม ติศึกษาอำเภอ

“ตอนเปิดเทอมใหม่ ทางโรงเรียนจะมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียน กรรมการศึกษา เพื่อวางแผนร่วมกันกับทางโรงเรียน ทั้งกิจกรรมที่ทางโรงเรียนและกิจกรรมที่ชุมชนจะร่วมกันจัดทำขึ้นสำหรับนักเรียนในแต่ละปีการศึกษา เมื่อเสร็จการประชุมของทางโรงเรียน ที่จะร่วมขอความเห็นของผู้ปกครองนักเรียนในความรับผิดชอบ ผู้อื่น ๆ เช่นภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยที่จะให้รายละเอียดของเนื้อหาไป แล้วพวกท่านต้องการอย่างไรก็ให้เสนอมา เพิ่งทำมาเป็นปีที่ 2 ปีนี้เอง แต่คิดนะที่ว่า เหมือนกับชุมชนเขารู้กับเรา ว่าเราให้อะไรกับเด็ก จะได้สานความเข้าใจกันได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 24 ม.ค 41

“ถูกเรียน ป. 4 ใหม่ ๆ ครูให้มาร่วมประชุมเรื่อง ที่ครูจะสอนเด็ก ก็คิดนะช่วยให้เราเข้าใจระบบมากขึ้น ก่อนนี้ไม่รู้หรอกว่าครูสอนกันอย่างไร จบเทอมก็มีสมุดประจำตัวเด็กให้ ก็รู้เฉพาะว่าถูกเราเรียนดีหรือเปล่า”

สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

แผนการสอน ครูแก้วตาได้ทำเป็นกำหนดการสอนก่อนจึงเขียนเป็นแผนการสอน โดยในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอนครูมีแนวในการกำหนด คือ

1. พิจารณาจากความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้ในแต่ละแผนการสอน
2. พิจารณาจากความสนใจของนักเรียน โดยในการสอนในแต่ละปีการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2538 เป็นต้นมา ครูได้บันทึกผลการสอนไว้ตลอด ทำให้ครูแก้วตาดมมองเห็นปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอด และจากการที่ครูได้จัดทำบันทึกผลการสอนนี้เองที่เป็นแนวทางให้ครูเริ่มมองเห็นความสำคัญของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และเริ่มรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยตลอดมา

“สอนเสร็จ ที่จะบันทึกผลการสอน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการแก้ไขได้ถูกครั้งต่อไป ทำให้มอง
เห็นได้ว่า เราสอนไม่ตรงไหน เด็กมีปัญหา
อะไร”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 24 ม.ค 41

จากแผนการสอนประจำสัปดาห์รวม 5 แผนการสอนครูแก้วตาได้รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น
จากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนไว้ว่า มีปัญหาเกิดขึ้นจากการเรียนการสอน
เรื่องอาหาร คือ 1.) นักเรียนไม่สามารถบอกความแตกต่างระหว่างอาหารที่ให้พลังงานกับอาหารที่
ไม่ให้พลังงานได้จำนวน 12 คน 2.) ประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อร่างกายนักเรียนสัมพันธ์ระหว่างคำว่า
เสริมสร้างกับซ่อมแซม 3.) สิ่งที่ควรเพิ่มเติม คือ ตารางอาหารที่ไม่ให้พลังงานแต่มีประโยชน์

จากบันทึกผลการสอนประจำสัปดาห์ 2 ของกรณีศึกษาที่ 2 (26-30 พ.ค 40)

3. การสร้างสื่อการเรียนการสอน จากประสบการณ์การทำงานทำให้ครูค้นพบว่า การจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อประกอบการสอน จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว
และเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นกว่าการสอนที่ไม่ใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งในการสร้างสื่อแต่ละ
ชิ้น ครูแก้วตาคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและใช้ได้จริง ไม่ใช่เป็นการสร้างสื่อเพื่อเก็บเข้าศูนย์สื่อการเรียน
การสอน โดยการคิดค้นสื่อที่จะสร้าง ครูแก้วตาได้จากการกำหนดเนื้อหาที่ได้กำหนดในแผน
การสอน นอกเหนือจากสื่อการเรียนการสอนที่ไม่สามารถสร้างหรือหาได้เองเท่านั้น ครูจึงจะขอใช้
จากศูนย์สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนและของกลุ่มโรงเรียน

สื่อการเรียนการสอนที่ครูสร้างขึ้นจะเก็บไว้ในที่มุมสื่อการเรียนการสอนภายในห้องเรียน
นักเรียนสามารถเรียนรู้เองได้ เพราะสื่อการเรียนการสอนส่วนมากเป็นสื่อผสม นอกจากสื่อเหล่านี้
จะให้บริการภายในห้องเรียนแล้ว ครูและนักเรียนห้องอื่นก็สามารถมาใช้บริการสื่อการสอนเหล่านี้
ได้

“ก่อนนี้สอนใช้การบรรยายอย่างเฉิว ไม่ค่อยใช้
สื่อการสอน พอเริ่มรวบรวมปัญหาของนักเรียน
เริ่มมองเห็นความสำคัญ ก็ใช้มาตลอด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 29 ม.ค 41

“คุณครูมีหนังสือเล่มเล็กมาให้อ่านบ่อย ในหนังสือจะมีคำถามให้ตอบ คุณครูทำเองครับ อ่านแล้วสนุก มีรูปด้วย ห้องอื่นก็มาอ่านด้วยในช่วงพักเที่ยงครับ”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูแก้วความีรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

1. ครูเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน มีลักษณะที่สำคัญคือ ยึดหยุ่นทั้งกิจกรรม เนื้อหา ครูเป็นผู้ควบคุมการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นไปตามกติกการเรียนเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ตามที่กำหนดในแผนการสอนและตามที่ส่วนกลางกำหนด โดยมีนักเรียนเป็นตัวดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน เพราะครูแก้วควาจะปรับกิจกรรมให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียนด้วย

“ที่ยึดหยุ่นตามความสนใจการเรียนของนักเรียน ไม่ได้ยึดติดกิจกรรมที่วางไว้ แต่นักเรียนต้องมีกติกาในการเรียน ไม่ออกนอกเรื่องมากนัก บางครั้งก็ให้เป็นไปตามความสนใจของนักเรียน แต่ต้องอยู่ภายในกิจกรรมที่ที่กำหนดด้วย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 30 ม.ค 41

“ที่ใช้กิจกรรมฝึกนักเรียน ไม่อยากใช้คำพูดคุม เพราะเด็กเขาจะเบื่อการเรียน ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 30 ม.ค 41

“แต่ก่อนที่คุมนักเรียนมากเวลาเรียน ต้องเป็นแบบที่กำหนด แต่พอบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมเขา ทำให้มองเห็นปัญหามากขึ้น ก็ยืดหยุ่นมากขึ้นกว่าเดิม เด็กก็สนุกในการเรียนมากขึ้น นักเรียนที่เคยเรียนด้วย เขายังพูดกันว่า ที่พวก

เขาเรียนไม่เห็นสนุกเหมือนน้องๆ เรียนกันตอน
นี้เลย”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 2 ก.พ 41

2. ตอนโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นักเรียนเป็นผู้กำหนดและดำเนินการ
จัดกิจกรรมการเรียน เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูแก้วคาค้นพบจากการบันทึก
พฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน ทำให้ครูแก้วคาเรียนรู้อ่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้แตกต่างกัน ครู
ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน คือเน้นการเรียนรู้
จากประสบการณ์ตรงเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

“...จัดเนื้อหาให้เรียนตามความสนใจ
ของนักเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 8 ก.พ 41

“นักเรียนบางคนชอบเรียนจากของจริง บางคน
ชอบค้นหาเอง บางคนชอบเสนอความคิด ต้อง
ยืดหยุ่นกิจกรรมมาก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 10 ก.พ 41

“บางคนชอบเรียนข้างนอก ชอบเรียนจากของ
จริง เรียนเรื่องพืชต้องเป็นพืชจริงไม่ใช่รูปภาพ
เด็ก ๆ ชอบมากถ้าเรียนแบบนี้ เราต้องยอม
เหนื่อยมากขึ้นเพื่อให้เด็กได้จริง ๆ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 12 ก.พ 41

“ที่คิดว่า คนเราเรียนตามความสนใจจะได้ดีกว่า
คนอื่นซักเอี้ยคให้ในสิ่งที่ไม่สนใจ เด็กจะจำได้
ประเดี๋ยวประด๋าว แล้วยกลืม ถ้าเรารู้ได้เองมัน
จะเหมือนเลือดที่อยู่ในร่างกาย วนไปเวียนมาไม่
หมด”

สัมภาษณ์กรณิศศึกษาที่ 2 9 ก.พ. 41

“คุณครูพาไปเรียนนอกห้องบ่อย ๆ”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณิศศึกษาที่ 2

“เรียนเรื่องดอกไม้ในเรือนเพาะชำ”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณิศศึกษาที่ 2

“บางทีพวกผมไปตลาด ดูผักที่แม่ค้าขาย มีผัก
อะไร เอาผักทำอะไรได้บ้าง บางทีก็ดูปลาหมึก
ปลาชุก กุ้ง หอยแครง”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณิศศึกษาที่ 2

“เด็กแต่ละคนต่างกัน ด้านวิชาให้ได้ตามเรื่องที่
สนใจ เขาจะได้รับความรู้ที่เราให้อย่างเต็มที่”

สัมภาษณ์กรณิศศึกษาที่ 2 7 ก.พ. 41

3. ตอนให้นักเรียนเรียนรู้จากชุมชนเพื่อสร้างองค์ความรู้ โดยการศึกษาสถานนอกสถานที่ เนื้อหาที่ครูสามารถจัดให้นักเรียนศึกษาสถานนอกสถานที่ได้ ครูแก้วดาจะจัดกิจกรรมนั้นให้นักเรียนทันที แม้จะเป็นการเรียนนอกเวลาก็ตาม เช่นนักเรียนเรียนเรื่อง อาชีพในชุมชน ครูแก้วดาให้นักเรียนเสนออาชีพชุมชนว่า ชุมชนอำเภอมีอาชีพที่สำคัญ อาชีพใดบ้าง แล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนอรายละเอียดของแต่ละอาชีพที่กลุ่มสนใจ โดยการสัมภาษณ์บุคคลที่ประกอบอาชีพนั้นในตอนเย็นหลังเลิกเรียน และเมื่อนักเรียนกลุ่มใดเกิดปัญหาระหว่างการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์นั้น สามารถไปปรึกษาครูแก้วดาได้ทันที แสดงให้เห็นว่าครูแก้วดาทุ่มเทแรงกาย แรงใจให้กับนักเรียนอย่างแท้จริง ไม่ได้อ่านนักเรียนต้องปรึกษาครูได้เฉพาะเวลาที่ครูอยู่โรงเรียนเท่านั้น

“เพื่ออยากฝึกให้เด็กเป็นคนเห็นความสำคัญของการหาความรู้ตลอดเวลา ไม่เอือกว่าความรู้จะมีเฉพาะที่ครูสอน แต่ความรู้เป็นเรื่องที่เขาหาได้ตลอดจากทุกที่”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 2 ก.พ 41

“การเรียนนอกโรงเรียนสอนให้เขาก้าวแสดงออก รู้จักการแก้ปัญหา”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 5 ก.พ 41

4. ใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ในบางเนื้อหา ครูแก้วตาได้ใช้วิธีการจัดกิจกรรมแบบผสมผสาน เช่น บรรยายประกอบการเรียนจากของจริงประกอบกับการเรียนแบบศูนย์การเรียน เพราะว่าครูแก้วตาให้ความสำคัญกับความแตกต่างของแต่ละบุคคล เพื่อให้ นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้และเกิดเป็นความรู้ที่ยั่งยืน

“บางทีคุณครูให้เรียนตามโต๊ะที่จัดไว้ แต่ละโต๊ะมีคำถามให้ตอบ เข้าใจดีค่ะ บางที่ได้แสดงละครแล้วให้เพื่อน ๆ ตอบคำถามจากการดูพวกหนูเล่น สลับกันเป็นกลุ่ม”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

การวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนครูแก้วตา มีหลักในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้ การวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดใน ปี 02 ครูแก้วตาได้จัดทำแบบทดสอบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้เองจากเนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ควบคู่กับแบบทดสอบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

“ที่เขียนข้อสอบเอง ถ้าใช้ข้อสอบของ สปอ.
ฉบับเดียว จะวัดเด็กของที่ไม่ตรงกับเนื้อหาที่
เด็กเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ 41

“ใช้แบบทดสอบของ สปอ. เพื่อเทียบความรู้
ของเด็กกับหลักสูตรกลาง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ 41

“ไม่แตกต่างกัน เพราะว่าเนื้อหาถ้าเราจัดปรับเด็กก็
เรียนรู้อะไรเหมือนกัน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 12 ก.พ 41

สัมพันธภาพระหว่างครูกับผู้เรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างเป็นกันเอง เป็นแบบประชาธิปไตย
คือ

1. ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนภายในห้องเรียน ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
สอนเป็นไปอย่างเป็นกันเอง นักเรียนสนุกสนานในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดขึ้น และให้
ความสนใจและกระตือรือร้นในการตอบคำถามระหว่างมีกิจกรรมการเรียนการสอน

“เด็กชอบแข่งกันตอบอย่างที่นั่งเห็นนี่แหละ
ตอนเรียนเทอมแรกเด็กไม่กล้าตอบ ผิดอยู่เป็น
เดือนกว่าจะกล้าถามกล้าตอบ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 6 ก.พ 41

2. ครูเป็นกัลยาณมิตร ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม
การเรียนการสอน ครูให้ความสัมพันธ์กับนักเรียนเหมือนเป็นเพื่อน ในบางสถานการณ์ และ
ในบางสถานการณ์ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปเหมือนญาติที่นักเรียน
สามารถขอ คำปรึกษาได้อย่างตลอดเวลา

**“ขอบคุณกับคุณครูครับ ดามอะ ไรก็ได้ คุณครูคุย
สนุก”**

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

“ไม่ครับ ดามตอนไหนก็ได้”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

**“เรียน ป. 6/1 ครับเคยเรียนกับคุณครูตอน
ป.4/1 ชอบมาคุยกับคุณครู คุณครูคุยสนุก ดาม
อะไรก็ได้ แต่ครูไม่ค่อยตอบหรือครับ ครู
อธิบายให้ผมเข้าใจเท่านั้นเอง”**

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2

**กรณีศึกษาที่ 3 เป็นครูผู้สอนที่ทำการศึกษาวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องจนได้รับการยอมรับ
และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 จากผลงานการวิจัย**

การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนครูสตรีถือเป็นชีวิตการทำงาน สาเหตุที่ทำให้ครูสตรีมีใจกับ
งานวิจัยชิ้นนี้มาก เพราะเป็นงานที่สอดคล้องการพัฒนาตนเองและพัฒนานักเรียนนักเรียนตามต้องการ
จากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยด้วยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการวิเคราะห์เอกสาร พบว่า พฤติ
กรรมการสอนของครูสตรี มีลักษณะดังนี้

การบริหารจัดการจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียนของครู มีลักษณะคือครูจัดห้องเรียนเป็นห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน
นักเรียนนั่งเป็นกลุ่ม เมื่อถึงเวลาเรียนกลุ่มที่นั่งจะแปรสภาพเป็นศูนย์การเรียนแทนเพื่อให้เกิดความ
สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสตรียึดถือความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นเกณฑ์ใน
การกำหนดกลุ่มการเรียนเพื่อให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนที่ด้อยกว่า แสดงให้เห็นครูรู้จักสังเกตนักเรียนตลอดเวลา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ให้
เป็นประโยชน์กับนักเรียนมากยิ่งขึ้น จากการสังเกตพบว่าการเรียนเป็นกลุ่มฝึกความมีวินัยในตนเอง
ฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกให้เป็นคนรู้จักการช่วยเหลือไม่เป็นคนที่เห็นแก่ตัว มีการปรึกษากัน

ตลอดเวลา ทุกคนจะร่วมกันเรียนรู้ ไม่มีอาการเบื่อหน่ายเวลาอธิบายให้เพื่อนที่เรียนช้ากว่าเข้าใจบทเรียน

นอกจากนี้บรรยากาศภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนครูสตีร์ได้จัดให้เป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอีกด้วย โดยทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นนักเรียนเป็นเจ้าของกิจกรรม ครูมีส่วนในการดูแลแก้ไขให้คำแนะนำให้กิจกรรมเหล่านั้นถูกต้องยิ่งขึ้นเท่านั้น เช่น การจัดมุมประสบการณ์ทั้ง 4 กลุ่มประสบการณ์ การจัดป้ายนิเทศเหตุการณ์ประจำวัน การเสนอเกร็ดความรู้ที่ทันสมัย มีการจัดคู่มือรับข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและปัญหาข้อซักถามเพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 6 ห้องเรียน ทำให้ครูสตีร์ได้รับทราบความต้องการของนักเรียนที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโดยครูสตีร์ได้นำข้อมูลที่ได้ไปปรับในกิจกรรมการเรียนการสอนเสมอ

“ก่อนนี้ให้เด็กนั่งเดี่ยว คนเก่งก็เก่งอยู่คนเดียว
ทำงานคนเดียว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

“นั่งเป็นกลุ่มฝึกให้นักเรียนมีความสามัคคี ช่วย
เหลือกันเวลาเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 16 ก.พ 41

“ช่วยให้มองเห็นความแตกต่างของเด็ก
ทำให้ฝึกได้ถูกทาง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

“เวลาเรียนเราต้องช่วยกันครับ เรียนกันเป็นกลุ่ม
ใครไม่เข้าใจก็ช่วยกันบอก ครูถามต้องตอบได้
เหมือนกัน”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

ด้านการเตรียมการสอน

การเตรียมการสอน ครูศิริใช้เวลาเตรียมการสอนที่บ้านหลังเลิกเรียนโดยครูศิริอาศัยข้อมูล ที่ครูบันทึกประจำวันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมาเป็นแนวในการเตรียมกำหนดการ สอน แผนการสอน แบบทดสอบประจำวันสำหรับนักเรียน

“การเก็บข้อมูลอยู่ตลอดทำให้มองเห็นรูปแบบ กิจกรรมที่เราจะให้เด็ก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

“ก่อนทำวิจัยกิจกรรมที่จัดให้นักเรียนยืคตาม คู่มือครูที่กระทรวงกำหนด แผนเขียนเพื่อให้รู้ ว่า สอนถึงเนื้อหาใด พอมาทำวิจัยถึงได้ทำแบบนี้ ใครสอนแทนก็ได้ เพราะกิจกรรมทุกอย่างมีให้ นักเรียนเรียนเองเพียงแต่เราช่วยดูแลเท่านั้นเอง ที่วิจัยจากห้องของที่เคยใช้ได้กับนักเรียน ป. 4 ทั้ง 6 ห้อง เพียงแค่ปรับนิดหน่อยเท่านั้น”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

“ทุกวันนี้ เขียนแผนจะยึดหุ่นเนื้อหาในห้องที่ ใช้เนื้อหาจากการวิจัย ส่วนที่ยึดหุ่นคือเนื้อหาที่ นักเรียนเสนอ สำหรับที่เหลืออีก 5 ห้องต่อไป คงใช้แผนการสอนเดียวกันได้ ตอนที่กำลัง ปรับ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

แผนการสอนของครูศิริเป็นแผนการสอนแบบพิศดารคือ ทุกขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตั้งแต่ขั้นนำจนถึงขั้นวัดผลประเมินผลจะมีวิธีการพูด วิธีสอน สื่อที่ใช้ในแต่ละช่วง ประกอบ เช่น “นักเรียนเคยรู้จักผ้าไหม ? (ยกผ้าไหมมาให้ดูนักเรียนดู) บอกได้ไหมว่าเป็นผ้าพื้นเมืองของชาติใด?” เป็นต้น เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นเนื้อหาที่ได้จากการทำงานวิจัยของครูศิริทั้งหมด โดยเมื่อนำเนื้อหาที่ได้จากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเปรียบเทียบกับเนื้อหาที่

กำหนดในหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) แล้วพบว่า เป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ตามกำหนด และยังเป็นเนื้อหาที่นักเรียนเรียนรู้ได้เองจากประสบการณ์ชีวิตและจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและบุคคลที่มีความรู้ในสังคม แสดงให้เห็นว่าครูดีริเป็นคนที่รู้จักบูรณาการการเรียนการสอนจากชีวิตสู่หลักการ

เนื่องจากว่าครูดีริต้องรับผิดชอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวนรวม 6 ห้องนอกเหนือจากการเป็นครูประจำชั้นแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความแตกต่างระหว่างห้องเรียนที่ครูดีริรับผิดชอบเป็นครูผู้สอน ดังนั้นก่อนมีกิจกรรมการเรียนการสอน 1 สัปดาห์ ครูดีริให้นักเรียนเขียนเล่าประสบการณ์ชีวิตของตนประกอบกับคำถามที่นักเรียนอยากรู้เพิ่มเติมจากการเรียนในห้องเรียนแต่ละวันจากสุรับความคิดเห็นแล้วครูได้นำมาวิเคราะห์ เพื่อแยกเป็นประเด็นเนื้อหาที่ใช้เพิ่มเติมในแผนการสอน

“ชอบรับประสบการณ์นักเรียนเสมอว่าเป็นความ
รู้รอบตัวของเขา คือครูของเรา ได้นำมาใช้ปรับ
กับเนื้อหาที่มีอิงจะเป็นการคคผลึกความรู้ของ
เด็กเอง ทำให้นำไปใช้ได้ดี”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 9 มี.ค 41

การเตรียมแบบทดสอบเพื่อวัดผลรายบุคคลประสงค์การเรียนรู้ของรายวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ ครูดีริได้สร้างแบบทดสอบโดยการวิเคราะห์คำถามของนักเรียนที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั่วโมงเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบ โดยครูดีริปรับปรุงคำถามให้สื่อความหมายได้ชัดเจนโดยที่เนื้อหาที่นักเรียนถามยังคงความหมายเหมือนเดิม

“คำถามของนักเรียนชี้ให้เห็นจุดบกพร่องของ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อเรานำมา
ปรับปรุงแล้ว พี่คิดว่าเราใช้คำถามนี้วัดนักเรียน
ได้ เวล่านักเรียนถาม ดีใจมากแสดงให้เห็นว่าครู
มีปัญหาต้องแก้ไข ไม่ใช่กับนักเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

“งานวิจัยสอนให้พี่เร็วคือการสังเกตเด็กมาก ถ้า
เด็กมีปัญหาเราต้องรีบแก้ เด็กมีคำถามก็ต้องมอง
หาจุดบกพร่องทันที ยิ่งแก้ได้เร็วเด็กยิ่งเรียนรู้อะไรได้
เร็วเท่านั้น ถ้าเราปล่อยเขาจะซึม เกิดความเบื่อ
ต่อการเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

“เด็กมีคำถามต้องแก้ไขทันที แสดงว่าเราบก
พร่องเอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

การเตรียมสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเป็นสื่อการ
เรียนการสอนประกอบเนื้อหาการเรียนที่ครูได้จากการค้นคว้าวิจัยทั้งหมด มุมสื่อการเรียนในห้อง
เรียนเป็นสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกันต้องช่วยกันบำรุงรักษา ทุกคน
สามารถใช้สื่อการสอนได้ตามความสนใจ

“สอนให้เขารักสิ่งของ สอนให้รู้จักใช้ ห้องอื่นก็
มาใช้บริการเหมือนกันแค่เป็นสื่อที่เวลาใช้ต้อง
บูรณาการการใช้ เพราะเป็นสื่อที่ใช้ประกอบบท
เรียนเฉพาะ ป. 4”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 18 ก.พ 41

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนครูศิริมีหลักในการจัด คือ

นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ คือเป็นผู้กำหนดและดำเนินกิจกรรมการเรียน ความ
คิดเห็นของนักเรียนทุกคนมีคุณค่า ครูมีฐานะเป็นผู้ร่วมเรียน เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียน
การสอน เป็นผู้ดูแลการทำกิจกรรมของนักเรียนเท่านั้น เช่น เนื้อหาที่เรียนคือเรื่อง ไฟฟ้า บทเรียน
ที่ครูใช้ในการจัดกิจกรรม คือ ไฟฟ้าจากประสบการณ์ของนักเรียน นักเรียนเริ่มกิจกรรมการเรียน
โดยการเรียนตามศูนย์การเรียนที่จัดเตรียมในห้องเรียนและจากการศึกษาจากผู้รู้ในชุมชนที่ครูให้
โอกาสศึกษาตอนเย็นของวันที่ผ่านมา เมื่อทุกกลุ่มผ่านการเรียนตามศูนย์การเรียนแล้ว นักเรียนทุก

กลุ่มจะนำความรู้ที่มีมาอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปของกลุ่มเพื่อให้ตัวแทนของกลุ่มนำเสนอ แล้วให้นักเรียนทุกคนช่วยกันสรุปและเสนอแนะข้อคิดเห็นเพื่อเป็นบทสรุปของแต่ละวัน ในขณะที่นักเรียนดำเนินกิจกรรม ครูมีฐานะเป็นที่ปรึกษาและแสดงความคิดเห็นต่อบทสรุปของนักเรียนในส่วนที่ไม่ชัดเจนเท่านั้น

“ครูมีฐานะเป็นผู้ร่วมเรียนเท่านั้นเอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

“นักเรียนทุกคนเป็นครูของที่เป็นครูของเพื่อน เป็นครูของตัวเอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

“ชุมชนคือแหล่งความรู้ที่ไม่มีวันหมด เข้าบ่อยก็รู้มาก”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 27 ก.พ 41

“ทุกคนมีความรู้ ทุกคนมีความสามารถ ที่ว่าคนที่เป็นครูต้องรู้จักคิดในส่วนที่ดีเหล่านี้ของนักเรียนออกมาให้ได้ จะเป็นเรื่องที่ดีอย่างยิ่ง ครูก็ไม่เหนื่อย นักเรียนก็สนุกสนาน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 9 มี.ค 41

“การสอนเด็กคือการสอนตนเอง เราเป็นครูแต่เด็กคือครูของเรา”

จาก หนังสือประสบการณ์สู่ความรู้ของครูศิริ (2536)

การเรียนรู้จากชุมชนโดยศึกษานอกสถานที่ ครูศิริจัดให้นักเรียนศึกษานอกสถานที่อย่างสม่ำเสมอในเนื้อหาที่นักเรียนต้องการ และครูศิริเห็นว่าถ้านักเรียนเรียนรู้จากของจริงนักเรียนจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากโรงเรียนอนุบาลรัตนรมย์ เป็นโรงเรียนประจำจังหวัดที่ทุกฝ่ายประสาน

งานกันเป็นอย่างดี เวลาขออนุญาตพานักเรียนศึกษานอกสถานที่จะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานและชุมชนตลอดเวลา ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการศึกษานอกสถานที่อย่างเต็มที่

การเชิญภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน ครูตีวิทยาคมที่จะให้นักเรียนสัมผัสกับภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนเกิดความผูกพันกับท้องถิ่น และได้รับความรู้ที่เป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่ครูเห็นว่า เป็นความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบโดยประสบการณ์หรือความชำนาญ

“อยากให้เรารักบ้าน รักเมืองไม่รักเฉพาะตัวเอง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 22 ก.พ. 41

“ครูเขาให้ไปเล่าเรื่องให้เด็กฟังบ่อย ๆ”

สัมภาษณ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน (ร.ร.ขอนแก่นอินน์)

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูตี เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เห็นความสำคัญของผู้เรียนที่ยึดถือเอาการสร้าง “องค์ความรู้” ให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเพื่อสรุปเป็นหลักการ มากกว่าการเรียนรู้ที่เกิดจากการชี้แนะของครู

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอน

ครูตีวัดผลประเมินผลการเรียนของนักเรียนและวัดผลประเมินผลของตนเอง โดยใช้การสังเกตจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ้านักเรียนเกิดการเรียนรู้ นักเรียนจะมีการแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีความคิดเห็นในการอภิปรายภายในกลุ่มการเรียน และนักเรียนมีคำถาม แล้วนำคำถามและข้อสงสัยของนักเรียนมาวิเคราะห์เพื่อสร้างเป็นข้อคำถามในแบบทดสอบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงตัวครูด้วย

“ถ้านักเรียนเจิบแสดงว่าไม่รู้ ทำให้เขาไม่กล้าพูด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 26 ก.พ. 41

**“คำถามแสดงออกได้ถึงการรับรู้เรื่องที่เรียน
เพราะถ้าเขาถามแสดงให้เห็นว่าเขาเรียนรู้ระดับ
หนึ่งไม่ใช่ไม่มีการเรียนรู้เลย”**

สัมภาษณ์กรณีที่ 3 9 มี.ค 41

จากการสังเกต พบว่าครูใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นจากการวิเคราะห์และการสังเคราะห์
คำถามของนักเรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดผลและประเมินผลก่อน ระหว่างการเรียนการสอน
และหลังการเรียนการสอน ประกอบการสังเกตและการสัมภาษณ์ ส่วนการวัดผลประเมินผลสรุป
ใช้แบบทดสอบส่วนกลาง

สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ความสัมพันธ์ระหว่างครูต่อนักเรียนเป็นปฏิสัมพันธ์ที่ครูและนักเรียนคือ “เพื่อนร่วม
เรียน เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ดูแล” ทุกคนเป็นครูและทุกคนเป็น
นักเรียนไม่ว่าอยู่ในเวลาของกิจกรรมการเรียนการสอนหรือนอกเวลากิจกรรมการเรียนการสอน
แล้วก็ตาม ทำให้เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนให้นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยใจ
เพราะช่องว่างระหว่างสถานภาพของครูกับนักเรียนไม่มี ทำให้นักเรียนเห็นครูคือ “คนใกล้ชิด” ที่
นักเรียนสามารถคุยกับครูได้ทุกเรื่อง ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูคือช่วยให้ครูเข้าถึงนักเรียน เข้าใจ
นักเรียนได้อย่างแท้จริง สามารถแก้ปัญหาของนักเรียนได้ถูกต้องและรู้วิธีการพัฒนานักเรียน จน
สามารถเรียกได้ว่า “กัลยาณมิตร”

“เป็นเพื่อนกับเด็ก แล้วเด็กจะให้ข้อมูลจากเรา”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

**“ถ้าเราเป็นครูตลอดเวลา เด็กจะกลัวแต่ไม่เกรง
ใจ”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 22 ก.พ 41

“ปัญหาของเด็กสอนเรา”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 22 ก.พ 41

“คุณครูเป็นคนใจดี คุณสนุก ชอบคุยกับคุณครู”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 22 ก.พ 41

เนื่องจากกระบวนการและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นควบคู่กัน และร่วมส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม การสอนของครูอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลเพื่อกำหนดเป็นปัญหาในการวิจัยจนถึงขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย ซึ่งส่งผลให้ครูนักวิจัยมีความเข้าใจปัญหา เข้าใจพฤติกรรมของนักเรียน มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียนมากขึ้น สามารถให้คำแนะนำและส่งเสริมความสามารถของนักเรียนได้ถูกต้อง มีการพัฒนาทักษะการสอนของตนเองทำให้เกิดความมั่นใจในการใช้วิธีการสอน การใช้สื่อ การใช้คำถาม เพราะเป็นข้อมูลที่ครูนักวิจัยได้ทำการตรวจสอบในเชิงประจักษ์ด้วยการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนแล้ว ทำให้สามารถนำข้อความรู้ที่ได้มาใช้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพและสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ นอกจากนี้ผลของการวิจัยที่ได้ทำให้ครูนักวิจัยมีความมั่นใจและความภูมิใจในความเป็นเหตุของการสร้างนักเรียนที่มีคุณภาพ เป็นรางวัลและเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ครูนักวิจัยมีการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง จากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ทำให้ครูนักวิจัยมีลักษณะพฤติกรรม การสอน ดังนี้

พฤติกรรม การสอนของครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

การจัดชั้นเรียน

พฤติกรรม การจัดการชั้นเรียนของครูเป็นการจัดการชั้นเรียนที่ครูอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน เพราะจากการวิจัยทำให้ครูทราบความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนในความรับผิดชอบ เวลาจัดการชั้นเรียนครูจึงนำข้อมูลมาใช้ให้เป็นประโยชน์คือ การจัดกลุ่มการเรียนแบบศูนย์การเรียน และการจัดกลุ่มปกติในการเรียนวิชาอื่น ๆ ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการจัดชั้นเรียนอย่างดี โดยการจัดชั้นเรียนแบบศูนย์การเรียน กระบวนการทำวิจัยและผลของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนพัฒนาครูนักวิจัยให้รู้จักการปรับปรุงกระบวนการคิด ทักษะการสอน พฤติกรรม การสอนที่ส่งผลทำให้เกิดการพัฒนา นักเรียน ทำให้

1. ครูนักวิจัยมองเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการกำหนดปัญหาครูนักวิจัยได้จากการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียน วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. เป็นตัวบ่งชี้ให้ครุณักวิจัยเห็นความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างแท้จริงครูจึงใช้วิธีการสอนโดยการจัดเป็นศูนย์การเรียน และผลที่ตามมาคือ เป็นการฝึก ฝนให้นักเรียนทำงานเป็นหมู่คณะ เกิดความสามัคคี รู้จักเสียสละ รู้จักการให้อภัย และรู้จักการช่วยเหลือ กันและกัน

การเตรียมการสอน

การเตรียมการสอนของครุณักวิจัย เป็นการเตรียมการสอนที่อาศัยผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละวันที่ครูประตุคดีให้เป็นปัจจุบัน เพราะครุณักวิจัยเกิดการเรียนรู้ว่า จะต้องเตรียมการสอนอย่างไรเพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด มากที่สุด และเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียนมากที่สุด และที่สำคัญเป็นการเตรียมการสอนที่ยึดหยุ่นสำหรับปรับให้เหมาะกับ นักเรียนแต่ละห้องเรียนด้วยทั้งการเตรียมแผนการสอนและการเตรียมสื่อการเรียนการสอน

นอกจากนี้ครุณักวิจัยยังมีการเตรียมแบบทดสอบเพื่อวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์คำถามของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากผลที่ได้จากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ การที่ครูนำผลการวิจัยที่ได้มา ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะเนื้อหาที่ใช้เป็นเนื้อหาจากการวิจัย ลักษณะกิจกรรมเป็นรูปแบบที่เรียนรู้จากการทำงานวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครุณักวิจัยที่สำคัญคือ

1. การให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ นักเรียนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมีฐานะเป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นผู้ร่วมเรียนรู้ เป็นผู้ดูแล ไม่ใช่ผู้สอน เพราะกิจกรรมการสอนของครูคือ การสอนจากประสบการณ์ชีวิต ให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอด จนสรุปเป็นหลักการของแต่ละเรื่องแต่ละเนื้อหา สามารถนำผลการเรียนรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เป็นการสอนหลักการสู่การปฏิบัติเหมือนก่อนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

2. การเชิญภูมิปัญญาและผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่นเป็นวิทยากรให้ความรู้กับนักเรียน เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดให้สำหรับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนพัฒนาตนเองด้าน

การเรียนรู้ให้คั้งขึ้น สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในสังคม เพราะครูนักวิจัยเชื่อว่าความรู้ที่ได้เป็นความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว และจากการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนทำให้ครูนักวิจัยเกิดการเรียนรู้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งประสบการณ์ชีวิตที่ให้ข้อความรู้ที่เป็นจริงและนักเรียนเกิดความคิดรวบยอดเพื่อสร้างหลักการการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง

การวัดผลและการประเมินผล

พฤติกรรมการสอนของครูนักวิจัยด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน มีลักษณะสำคัญคือ แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้รายจุดประสงค์ของนักเรียน ทั้งก่อนการจัดการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และสิ้นสุดการเรียนการสอน ที่ครูนักวิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อคำถามของนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ใช่แบบทดสอบของส่วนกลางที่ได้จากการสร้างข้อสอบที่มีหลักสูตรเป็นแนวในการสร้างข้อสอบ เพราะการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นการเรียนรู้จากเนื้อหาที่ได้จากการบูรณาการให้เข้ากับท้องถิ่น จากประสบการณ์ชีวิต ไม่ใช่เป็นเนื้อหาที่ใช้หลักสูตรเป็นแนวในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูนักวิจัย และเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้ข้อสอบวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของส่วนกลางพบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่า นำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่า

สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน

ครูนักวิจัยเปลี่ยนสถานภาพจากการเป็นครูกับนักเรียนในช่วงก่อนการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็น “เพื่อนร่วมเรียนรู้ เป็นกัลยาณมิตร” ทั้งในเวลากิจการกรมการเรียนการสอน และนอกเวลากิจการกรมการเรียนการสอน ทำให้สถานภาพระหว่างครูกับนักเรียนเป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะนักเรียนเกิดความรู้สึกรักคุ้นเคยกับครูผู้สอน ทำให้เกิดความกล้าในการซักถาม กล้าในการแสดงออก ส่งผลให้ครูสังเกตเห็นพฤติกรรมที่แท้จริงของนักเรียน ทำให้ครูรู้จักนักเรียน สามารถนำข้อมูลมาใช้ให้เป็นประโยชน์กับนักเรียนได้อย่างเต็มที่ สามารถแก้ปัญหาและแนะนำนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

ตอนที่ 4 พฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

เนื่องจากการทำงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นการทำงานวิจัยที่เกิดในชั้นเรียน หรือในโรงเรียนของผู้ที่ทำวิจัย ผู้ทำวิจัยไม่มีการควบคุมตัวแปร ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนในการดำเนินการวิจัย ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสนามวิจัยเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากลักษณะส่วนตัวของนักเรียนที่เกิดจากการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาจากสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะเป็นพลวัตคือเป็นปรากฏการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอด ผู้ทำวิจัยไม่สามารถกำหนดเวลาที่แน่นอนว่าจะสิ้นสุดการวิจัยเมื่อใด ฉะนั้นผู้ทำวิจัยต้องเป็นคนที่มีความอดทนต่อการทำวิจัย เพราะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนต้องทำควบคู่ไปกับการปฏิบัติการสอน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์จากสภาพการณ์จริง ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดพฤติกรรมของแต่ละกรณีศึกษา ดังนี้

กรณีศึกษาที่ 1 เป็นครูผู้สอน ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่มีความสนใจการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน

ครูนิรันครมีลักษณะ ที่แสดงออกด้วยพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งในหน้าที่ครูผู้สอน ผู้ได้บังคับบัญชา และในฐานะเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นลักษณะที่คัดต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน คือ

ครูนิรันครเป็นคนที่มีความรักและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่

“นัคนักเรียนเรียนซ่อมและเสริมในตอนเช้าก่อน

เข้าเรียน วันละ 1 ห้องเรียน”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 13 ธ.ค. 40

“บางครั้งก็เสริมในเนื้อหาที่นักเรียนสนใจ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค. 40

“ครูนักให้มาเรียนคอนเซ็ปต์ บางทีก็ทำแบบฝึกหัด
เสริม บางทีพวกผมก็บอกคุณครูว่าอยากเรียน
เรียนเรื่องอะไร”

สัมภาษณ์นักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค. 40

นอกจากนี้ เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในแต่ละชั่วโมง ครูนิรันครก็ได้พิจารณาใคร่ครวญการทำงานที่ผ่านมามีผิดพลาดตรงไหน ควรแก้ไขอย่างไรก่อนที่จะทำการสอนต่อไปสำหรับห้องต่อไป

“สอนเสร็จแล้ว ผมจะบันทึกผลการสอน ปัญหา
ที่เกิดขึ้น เพื่อหาทางแก้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 9 ธ.ค. 40

“ถ้าเกิดปัญหาแล้วแก้ไขได้ทันที ทำให้เราได้กำลัง
ใจที่จะทำให้ได้ดียิ่ง ๆ ขึ้น แล้วถ้าเราปล่อยไว้จะทำให้เราถดถอย แก้ได้ไม่ตรงจุด”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 30 ธ.ค. 40.

ครูนิรันครเป็นคนช่างสังเกต ช่างจดจำ ช่างเขียนแล้วนำข้อมูลที่ผ่านมาการใคร่ครวญแล้วมาพัฒนาการเรียนการสอน จากการสังเกตพบว่า ในขณะที่ทำการสอนตามกำหนดการในแผนการสอนที่เป็นไปตามที่หลักสูตรระดับศึกษากำหนด ครูจะพิจารณาตลอดเวลาว่าในขณะที่นั้นเกิดอะไรขึ้นบ้างในห้องเรียน เมื่อครูว่างเว้นจากการสอนครูจะมีสมุดบันทึกประจำตัวว่าวันนี้ครูสอนเป็นอย่างไร เกิดปัญหาอะไรบ้างจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นครูปฏิบัติอย่างไรแล้วได้ผลเป็นอย่างไร พฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนเป็นอย่างไร นักเรียนคนใดมีปัญหาในการเรียนในเนื้อหาที่ครูต้องทำการแก้ไข ปัญหาใดบ้างที่ครูยังไม่สามารถแก้ไขได้ เพราะครูถือว่าเป็นบทเรียนที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับครูในแผนการสอนในลำดับต่อไปในวันรุ่งขึ้น นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนที่จัดทำตามกำหนดในหลักสูตร

“...วันนี้ นักเรียนในชั้นป 5/1 มีปัญหาที่เกิดในขณะทำการสอนตามกำหนดการคือ นักเรียนไม่สามารถให้ความสำคัญของการส่งผ่านความร้อนในชีวิตประจำวันได้ว่าเป็นอย่างไร เลยให้นักเรียนช่วยกันค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียน แล้วนำเสนอในวันพรุ่งนี้ ส่วนปัญหา ป 5/2 นักเรียนเก่งประจำห้องให้คำถามที่น่าสนใจว่านอกจากการส่งผ่านความร้อนที่เราศึกษาในวันนี้แล้ว ในโรงงานอุตสาหกรรมของไทยน่าจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไรเพื่อเป็นการประหยัด ซึ่งต้องนำไปบูรณาการอีกทีในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องต่อไป...”

บันทึกประจำวันกรณีศึกษาที่ 1 18 ธ.ค 40.

ครูนิรันดรเป็นคนที่มีความตั้งใจ มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบในการทำงาน และรักการพัฒนางาน

“...พ่อ(ครูนิรันดร) เป็นคนที่พูดคำไหนคำนั้น ทำก็คือทำทันที ไม่ปล่อยวางจนกว่าจะพอใจว่า สิ่งที่ทำนั้นเพียงพอแล้วสำหรับเรื่องนั้น ๆ ...”

สัมภาษณ์สมาชิกในครอบครัว 25 ธ.ค 40.

“...อาจารย์นิรันดรชอบทำจริงมากกว่าพูด ถ้าอาจารย์เห็นว่าสิ่งนั้นเป็นประโยชน์แล้วอาจารย์เขาจะลงมือทันที แม้แต่เรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนก็เช่นกัน เมื่อนำเสนอผ่านที่ประชุมอนุมัติแล้ว จะไม่รอช้า ไม่ใช่ทำเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเอง แต่ทำเพราะผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะผลประโยชน์ที่เกิดกับนักเรียน...”

สัมภาษณ์ผู้บริหาร 25 ธ.ค 40.

ครูนิรันดรรู้จักการปรับปรุงการปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาการเรียนของนักเรียน สังเกตได้จาก การที่ครูลองใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ ในแต่ละชั่วโมงเพื่อให้นักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้และจดจำในสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี เช่น การปรับเนื้อหาที่สำคัญเป็นคำพังเพย คำกลอน การเขียนเรียงความโดยอาศัยเนื้อหาในบทเรียนประกอบ การให้นักเรียนอาศัยเหตุการณ์ในบ้านเมืองเป็นเนื้อหาใหม่ในการเรียนรู้

“ ไฟฟ้า นื่องควงคารา เด็ก ๆ จำ รู้รักษาเพื่อภาย
หน้า เพื่อมองไทย ”

จากแฟ้มสะสมงานนักเรียน.

“คุณครูให้นำข่าวที่น่าสนใจ จัดหน้าห้อง”

สัมภาษณ์นักเรียนกรณีศึกษาที่ 1 22 ธ.ค. 40

ครูนิรันดรมีความรักและเอาใจใส่นักเรียนในความรับผิดชอบ เพื่อให้ นักเรียนสามารถพัฒนาการเรียนและพัฒนาตนเองได้ โดยการจัดบรรยากาศส่งเสริมการเรียนของนักเรียน เช่น การเรียนเป็นกลุ่ม การศึกษานอกสถานที่

“ ผมชอบให้นักเรียนสนุก และเกิดการเรียนได้เองมากกว่าครูสอน เช่นการเรียนเป็นกลุ่มนักเรียนจะเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เกิดความรู้จักตนเอง ชอบรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ทำให้ไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว...”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 30 ธ.ค. 40.

“ให้มันด้านหน้าบ้าง คอยบันทึกคำถามบนกระดานบ้าง ก็ดูไปเรื่อย ๆ ว่าวิธีใดฝึกเขาได้ดีขึ้นก็ใช้วิธีนั้นบ่อย ๆ ...

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 1 16 ธ.ค. 40.

“สอนนอกห้องเรียนบ้างในเนื้อหาที่ทำได้ หรือบาง
ทีก็เอาของจริงมาให้ดูเลย ศึกษาออกสถานที่ทำ
ให้นักเรียนเห็นสิ่งที่เป็นจริงมากกว่าคิดเอา...”

ต้นภาษาฉกรรณศึกษาที่ 1 17 ธ.ค 40.

ครูนิรันดรเป็นคนที่ใช้การสอนแบบบูรณาการเนื้อหา จากการสอนในเนื้อหาที่ใกล้เคียงกับ
วิชาอื่น และการบูรณาการวิธีการอ่าน การเขียน สำหรับนักเรียน

“...เวลาหบตรวจงาน ผมจะตรวจคำผิด การแต่ง
ประโยค หรือม ๆ ไปกับการตรวจคำตอบในเนื้อหา
ที่เรียนด้วย แล้วผมต้องให้นักเรียนแก้ไขทันทีแล้ว
ให้นำมาให้ครูตรวจใหม่อีกครั้ง ”

ต้นภาษาฉกรรณศึกษาที่ 1 17 ธ.ค 40.

“ส่วนมากผมจะดึงเข้ามาเสริมในเนื้อหา เช่นการ
ตอบคำถาม ต้องตอบคำถามด้วยประโยคที่มี
ประธาน กริยา กรรม ไม่ให้ใช้คำโดด เด็กเขาจะชิน
ไปเองวิชาอื่น ๆ เราก็ไม่ต้องบอกเขาใหม่ ถ้าเราทำ
ได้ผมว่าเป็นสิ่งที่ดี เพราะเหมือนกับว่า นักเรียนได้
ทบทวนไปด้วยขณะที่เรียน”

ต้นภาษาฉกรรณศึกษาที่ 1 17 ธ.ค 40.

“บางครั้งเขาก็มาปรึกษาว่าเนื้อหาใดในวิชาของผม
ที่จะสามารถนำมาสอน ได้เลยโดยที่ผมไม่ต้องสอน
อีก”

ต้นภาษาเพื่อนครูกรรณศึกษาที่ 1 30 ธ.ค. 40.

“เนื้อหาที่รวบได้ก็รวบสอนครั้งเดียว ไม่สอนซ้ำอีก”

ต้นภาษาฉกรรณศึกษาที่ 1 31 ธ.ค 40.

กรณีศึกษาที่ 2 เป็นครูผู้สอนตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ที่ทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่าง
ต่อเนื่องเป็นเวลา 2 ปี

ครูแก้วดามีลักษณะพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนให้เป็นผลสำเร็จ
ซึ่งผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการวิเคราะห์เอกสาร เป็นดังนี้

ครูแก้วดาเป็นคนที่รักการค้นคว้า ใฝ่หาความรู้ ช่างสังเกต บันทึกปัญหาที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนเพื่อศึกษาปัญหาเพื่อศึกษาพัฒนาการของนักเรียนประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

“ชอบอ่านมาก หนังสืออะไรก็อ่านหมด อ่าน
หนังสือนิทานประจำ ตั้งแต่เรียนประถม”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 3 ก.พ 41

“พ่อเป็นคนทันสมัยมากพาไปอ่านหนังสือพิมพ์
ที่บ้านลุง ลุงเป็นครูใหญ่ จะรับหนังสือพิมพ์ พ่อ
พาไปแล้วเป็นคนอ่านให้พ่อฟัง พ่อก็จะบอกถ้า
อ่านผิด เมื่อแต่ต้องอ่าน พ่อคุมตลอด อยากให้
เราเรียนเก่ง เคยคิดนิสัยถึงตอนนี้ ชอบอ่านมาก
กว่าฟัง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 3 ก.พ 41

“เราอ่านมาก เรารู้มาก ดูนักเรียนมาก เรารู้
จัก เราก็อ่านใจ”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ. 41

“เก็บผลงานเด็กไว้เพื่อดูความก้าวหน้าของเขา รู้
จักเด็ก ได้ดีขึ้นว่าความสนใจของเขาในแต่ละ
ช่วงเป็นอย่างไร

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ 41

ครูแก้วดาเป็นคนตั้งใจจริง มุ่งมั่น ไม่หวั่นเกรงอุปสรรคในการทำงาน เพื่อให้สิ่งที่ทำบรรลุผลตามต้องการ

“ตามเด็กถึงบ้าน ไปคุยกับผู้ปกครอง ถ้าไม่เงินก็ทำอะไรให้เขาไม่ได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 4 ก.พ 41

“ที่กับผู้ปกครองจะสื่อถึงกันเสมอ
ใน 1 สัปดาห์เด็กต้องนำสมุดบันทึกจากครูถึงผู้ปกครอง และจากผู้ปกครองถึงครูอย่างน้อย 1 ครั้ง”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 4 ก.พ 41

“คุยกับเด็กตลอด เขียนบ่อย ๆ ก็มองเห็นตัวของเด็กแล้ว”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 6 ก.พ 41

“เหนื่อยแต่ต้องทน เพื่อให้เด็กได้ในสิ่งที่อยากได้ รับได้ในสิ่งที่เราให้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 10 ก.พ 41

ครูแก้วดาเป็นคนเห็นโอกาสของการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาความรู้ เพื่อนำความรู้ถ่ายทอดให้กับนักเรียนในความรับผิดชอบ และพัฒนางานในหน้าที่อยู่เสมอ

“พาลูกไปเรียนพิเศษ ก็ไปอ่านรอลูกที่ห้องสมุดประชาชน บันทึกความรู้ใหม่ ๆ ที่เราจะเล่าให้เด็กฟัง ๆ ได้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 3 ก.พ 41

**“เราอ่านมาก เราก็รู้มาก อู่นักเรียนมาก เราก็รู้
จัก เราก็เข้าใจ”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ 41

**“มือบรรมที่ไหน ถ้าว่างจะไปทันที ถึงไม่เกี่ยว
ชื่อกับอาชีพ แต่ชอบไปรับสิ่งใหม่ ๆ ความรู้
ใหม่”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 10 ก.พ 41

ครูแก้วดาเป็นคนรักและเอาใจใส่นักเรียน ติดตามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดความ
เข้าใจในความแตกต่างในความสามารถของนักเรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมที่สนองต่อความสนใจ
ของนักเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานและรักการเรียนมากขึ้น

“อาจารย์จะโทรถามเรื่องถูกบ่อช ๆ”

สัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนของกรณีศึกษาที่ 2 2 ก. พ 41

**“คุยกับเพื่อน คุยกับพ่อแม่ของนักเรียน เพราะ
เด็กบางคนพฤติกรรมที่บ้านกับที่โรงเรียนไม่
เหมือนกัน เวลามีปัญหาที่โรงเรียนพ่อแม่อาจจะ
ไม่เข้าใจก็จะช่วยนักเรียนได้ไม่ถูกจุด พ่อที่ร่วม
มือกับพ่อแม่ ก็คิดกับเรา เราก็สอนง่าย พ่อแม่ก็
แนะนำได้ถูกต้อง”**

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 2 6 ก.พ 41

ครูแก้วดามีลักษณะเป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักสังเคราะห์ ที่เคารพความเห็นของคนอื่น
คือ จากการรวบรวมผลงานนักเรียนแต่ละคนแล้ว สังเคราะห์เป็นผลงานของนักเรียนเป็นหนังสือ
เล่มเล็กโดยให้นักเรียนเจ้าของผลงานปรับภาษาของตนเอง ครูคอยให้คำแนะนำ และสังเคราะห์ผล
งานของนักเรียนทุกคนในเรื่องเดียวกันเป็นหนังสืออ่านเล่นประจำห้องเรียน

“ประเทศที่เป็นเพื่อนบ้านของเราคือ เขมร เวียดนาม มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ แต่ประเทศไทยของเราเป็นประเทศที่เราชอบมากที่สุด เพราะมีในหลวงที่ห่วงใยพวกเรา เวลานั้นท่วม ในหลวงก็ให้สิ่งของ ...”

จาก หนังสือเรื่อง ประเทศไทยในความคิดของสันโฮ(นามสมมติ)

“คุณครูจะเขียนเรื่องจังหวัดต่าง ๆ ของไทย ให้
อ่านครับ โดยให้พวกเราเขียนก่อน แล้วคุณครู
เขียนเป็นเล่ม มีทุกภาคเลย”

สัมภาษณ์นักเรียนกรณีศึกษาที่ 2 9 ก.พ 41.

กรณีศึกษาที่ 3 เป็นครูผู้สอนที่ทำการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องจนได้รับการยอมรับ
และมีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ 3 จากผลงานการวิจัย

ครูศิริ มีคุณลักษณะพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้ครูศิริทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
เรื่อง “ประสบการณ์ชีวิต คู่หลักศูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนระดับชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลรัตนรณย์” ได้ประสบผลสำเร็จ จนสามารถนำผลการวิจัยมาใช้
ให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนในความรับผิดชอบได้เป็น เป็นเพราะว่า

ครูศิริเป็นคนเห็นประสบการณ์ชีวิตเป็นบทเรียนสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน
เป็นข้อมูลพื้นฐานที่สอนให้ครูเป็นคนช่างสังเกต ช่างเขียน ช่างจดจำ จะเห็นได้จาก “บันทึกการ
เดินทางของชีวิต” ที่ครูสิริบันทึกไว้อย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เริ่มปฏิบัติหน้าที่ ทำให้ครูสามารถมองเห็น
ภาพปัญหาของนักเรียนในความรับผิดชอบได้อย่างชัดเจน และเข้าใจในปัญหาของนักเรียนเป็น
อย่างดี

“โรงเรียนแรกสอนให้รู้จักชีวิต สอนให้รู้จักคน
ที่ถ้าหากจนไม่มีข้าวกิน สอนให้รู้จักใช้ความ
เป็นครู”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

**“ภูมิใจมากที่เป็นครูที่นั่น เพราะถ้าพี่ไม่เคยสอน
ที่นั่น วันนี่คงเป็นครูศิริธรรมคาเท่านั้น”**

สัมภาษณ์กรณิศึกษาที่ 3 20 ก.พ 41

**ครูศิริเป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน เห็นโอกาสการเรียนรู้จากบุคคล จากสิ่งแวดล้อม มีความ
ต้องการเรียนรู้ว่าการวิจัยคืออะไร มีประโยชน์ต่อผู้วิจัยอย่างไร**

“อยากรู้ว่า การทำวิจัย คืออะไร จบแค่นี้ทำได้ไหม”

สัมภาษณ์กรณิศึกษาที่ 3 17 ก.พ 41

“ทำวิจัยแล้วจะได้อะไรจากงานวิจัยที่ทำ”

สัมภาษณ์กรณิศึกษาที่ 3 18 ก.พ 41

**“เมื่อเห็นปัญหาที่จะตามตลอด ต้องรู้ ต้องเข้าใจ
ไม่มันจะหลอนความคิดตลอดว่าทำไม
ไม่รู้”**

สัมภาษณ์กรณิศึกษาที่ 3 24 ก.พ 41

**ครูศิริเป็นคนรักในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบหน้าที่ ไปโรงเรียนตั้งแต่ 7 .00 น
ทุกวันอย่างสม่ำเสมอ เป็นคนที่เอาใจใส่นักเรียน เอาใจใส่งานที่ได้รับมอบหมาย**

**“สื่อการเรียน ต้องปรับให้เหมาะกับห้องเรียน
ปรับกิจกรรมบ้าง เพราะนักเรียนแต่ละห้องต่าง
กัน บางกลุ่มก็ช่วยกันได้ดี บางกลุ่มก็ต้องช่วย
แนะนำ”**

สัมภาษณ์กรณิศึกษาที่ 3 19 ก.พ 41

**“ขอบคุณกับคุณครูค่ะ ตามแบบฝึกหัด ครูมาเข้า
ทุกวัน”**

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณิศึกษาที่ 3 23 ก.พ 41

ครูศิริเป็นคนรักและเอาใจใส่นักเรียนในความรับผิดชอบทั้งในและนอกเวลาเรียน คอยตอบถามติดตามนักเรียนจากเพื่อน จากผู้ปกครองอยู่เสมอ ทำให้ครูศิริมีความเข้าใจในความสามารถและลักษณะนิสัยของนักเรียนเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

“บางที คุณครูจะไปหาหนูที่บ้านเออะ”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 2 มี.ค 41

“คุณครูจะถามถึงเอช(นามสมมติ) บ่อย ๆ ว่า เวลาอยู่ที่บ้านเอชทำอะไร บ้านหนูอยู่ใกล้บ้านเอช”

สัมภาษณ์นักเรียนของกรณีศึกษาที่ 3 2 มี.ค 41

ครูศิริเห็นปัญหาของนักเรียนเป็นแหล่งความรู้ที่ต้องค้นหา โดยครูศิริบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่เสมอ แล้วนำบันทึกนั้นมาสังเคราะห์เพื่อรวบรวมเป็นปัญหาเพื่อหาวิธีการแก้ไข

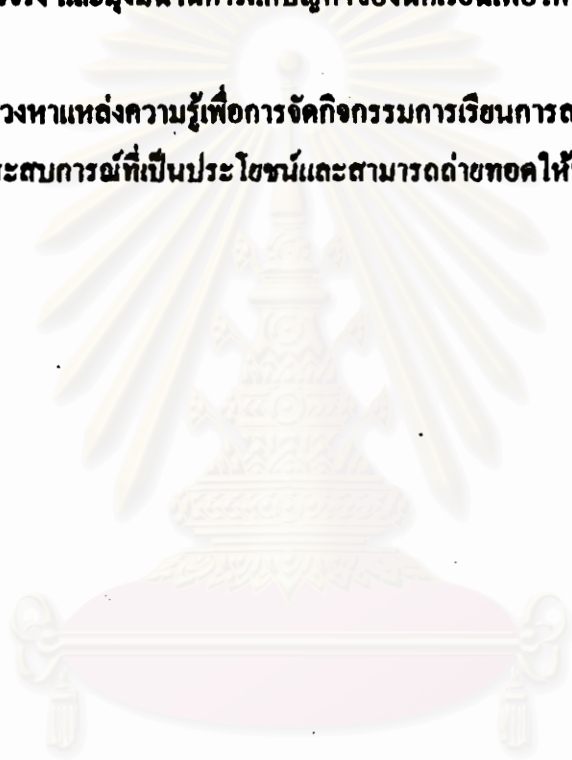
“จดไว้ แล้วนำมาขมวดเป็นกลุ่ม เพื่อให้ง่ายต่อการหาทางแก้”

สัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 3 6 มี.ค 41

ครูศิริให้ความสำคัญกับความแตกต่างของบุคคล เคารพในความคิด ความสามารถของบุคคลปรับเปลี่ยนเพื่อสิ่งที่ดีกว่าเสมอ สังเกตได้จากการเตรียมตัวในการปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละวัน ในแต่ละชั่วโมงเนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนแต่ละห้องเรียนจะเกิดจากการผสมผสานประสบการณ์ของนักเรียนในห้องนั้น ๆ กับเนื้อหาที่ได้จากการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนตั้งแต่ปี 2538 เพื่อให้เป็นเนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างลึกที่สุดและมากที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมจากกรณีศึกษาทั้ง 3 กรณีศึกษา สรุปได้ว่า คุณลักษณะและพฤติกรรมที่ส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู คือ

1. เป็นคนใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการค้นคว้าหาความรู้ รักในการปฏิบัติงานในหน้าที่ พัฒนาค้นเองอยู่เสมอ
2. เป็นคนเห็นโอกาสของการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนางานในหน้าที่ เพื่อให้เกิดข้อความรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เป็นคนช่างสังเกต ช่างจดจำ ช่างบันทึก โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และพฤติกรรมของนักเรียน
4. มีความตั้งใจจริง และมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด
5. รู้จักการแสวงหาแหล่งความรู้เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากภูมิปัญญาท้องถิ่น จากผู้ที่มีความรู้มีประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์และสามารถถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย